

Bouwen aan bloeiende dorpen

Coalitieakkoord Gemeente Castricum 2026-2030

Voorwoord - Bouwen aan bloeiende dorpen

Castricum is een gemeente waar mensen met veel plezier wonen, werken en recreëren. Onze dorpen kenmerken zich door een sterke sociale samenhang, betrokken inwoners, een rijk verenigingsleven en de prachtige omgeving van strand, duinen, polders en water. Het zijn kwaliteiten die maken dat inwoners zich thuis voelen en die bijdragen aan een hoge kwaliteit van leven.

Tegelijk is de vraag naar woningen groot, de druk op zorg en voorzieningen neemt toe en we staan voor de opgave om onze gemeente stap voor stap duurzamer en toekomstbestendiger te maken. En dat in de wetenschap dat de financiële bijdrage van het rijk, om onze taken te kunnen uitvoeren, geen gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de lasten die ermee gemoeid gaan.

Met dit coalitieakkoord geven Lokaal Vitaal, VVD en D66 (verder in het akkoord 'de coalitie') richting aan de komende bestuursperiode. Wij bouwen voort op wat goed gaat en werken aan oplossingen voor de opgaven van vandaag en morgen. Daarbij kiezen wij voor een gemeente waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Een gemeente waar inwoners zich veilig voelen, waar jongeren kansen krijgen, waar senioren prettig oud kunnen worden en waar verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties de ruimte krijgen om hun belangrijke bijdrage aan de samenleving te blijven leveren.

Om onze dorpen leefbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden gaan we uit van de kracht in onze gemeenschap. Dit akkoord is mede gebaseerd op de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Zij worden gesteund door een groot aantal vrijwilligers en anderen, zoals mantelzorgers en samenwerkingsverbanden. De rol van de lokale overheid richt zich op luisteren, verbinden, stimuleren van initiatieven en het scheppen van goed werkbare randvoorwaarden. Zo kiezen we voor een open bestuursstijl.

Wij zoeken actief de samenwerking met alle fracties in de gemeenteraad en staan open voor goede ideeën en aanvullingen op dit akkoord. Graag bieden we een uitgestoken hand naar voorstellen die passen binnen de financiële kaders van de gemeente, praktisch uitvoerbaar zijn en die bijdragen aan leefbaarheid, toegankelijkheid en vertrouwen. Het akkoord wordt de komende maanden vertaald in een collegewerkprogramma, een uitvoeringsagenda en financieel in de begroting.

De coalitie zal zich de komende vier jaar inzetten voor een gemeente die veilig, gezond, groen, bereikbaar en aantrekkelijk blijft voor iedereen die hier woont, werkt of op bezoek komt. Daarmee bouwen wij aan bloeiende dorpen!

Mariska Tauber
(Lokaal Vitaal)

Rob Dekker
(VVD)

Harold Ebels
(D66)

Inhoud

	Voorwoord	2
1	Veiligheid	4
2	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	8
3	Economie	13
4	Onderwijs	20
5	Sport Cultuur Recreatie	25
6	Sociaal domein	32
7	Volksgesondheid Milieu	41
8	Volkshuisvesting	48
9	Bestuur Ondersteuning	54

1. Veiligheid

De gemeente Castricum is relatief veilig vergeleken met veel andere gemeenten in Nederland. In de gemeente is sinds 2012 het aantal aangiften aanzienlijk gedaald van 1.551 in 2012 naar 978 in 2024 blijkt uit cijfers van de politie. De daling geldt voor alle vormen van criminaliteit. De afgelopen jaren lijkt de criminaliteit in de gemeente niet verder te dalen. Dit geldt voor aangiften van inbraken, diefstallen, afpersing, witwassen en geweldsincidenten. Overlast van verwarde personen is, net als in de rest van Nederland, wel aanzienlijk gestegen, evenals vormen van digitale criminaliteit.¹

Op basis van beschikbare gegevens is de gemeente ook betrekkelijk veilig voor vrouwen, zeker vergeleken met grotere steden. Zo scoort onze gemeente bovengemiddeld goed op algemene veiligheid en geweldsdelicten liggen duidelijk onder het landelijke gemiddelde. Castricum was één van de eerste Nederlandse gemeenten die deelnam aan het internationale “Safe Streets”-programma van UN Women Nederland tegen straatintimidatie van vrouwen. Dat is opvallend voor een relatief kleine gemeente.

Wij willen dat iedereen in onze gemeente veilig is. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn en zich vrij kunnen bewegen. Dat is, gevoelsmatig of in werkelijkheid, nog niet voor al onze inwoners het geval. Daarom zet de coalitie de volgende stappen om, binnen de mogelijkheden en verantwoordelijkheden die het gemeentebestuur heeft, maximaal in te zetten op veiligheid.

Concreet wil de coalitie de komende bestuursperiode meer aandacht en middelen inzetten op:

■ 1.1 ZICHTBAARHEID EN HANDHAVING IN DE WIJK

De leefbaarheid in onze dorpen verbetert als buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) van de gemeente zichtbaar en bereikbaar zijn. De coalitie wil hen meer zichtbaar in winkelgebieden, op het strand, rond sportaccommodaties en rond scholen. Onze BOA's werken minder vanuit auto's, en meer op de fiets. Inzet van de BOA's is afgestemd op de inzet van politie en vindt in goed overleg plaats.

¹ AD Nieuws, 11 september 2025

■ 1.2 PREVENTIE EN BUURTVEILIGHEID

Veilige buurten dragen bij aan het tegengaan van inbraak, babbeltrucs aan de deur, overlast en fysieke schade aan auto's, bushokjes en persoonlijk letsel. Door sterk in te zetten op buurtpreventie, WhatsApp-groepen, veiligheidswandelingen en samenwerking tussen bewoners, politie en jongerenwerk willen de samenwerkende partijen onveiligheid zoveel mogelijk aan de voorkant voorkomen.

Wij kiezen voor een wijkgerichte aanpak waarin we samen met onze maatschappelijke netwerkpartners in een vroeg stadium overlast, probleemplekken en probleemgezinnen in kaart brengen en aanpakken. Dit helpt ook ter preventie van geweld achter de voordeur. In onze gemeente is geen plaats voor femicide of huiselijk geweld. De expertise van politie, Openbaar Ministerie en Veilig Thuis om dit aan te pakken is daarbij onmisbaar. Veel meldingen betreffen (geluids-)overlast of 'kleine' criminaliteit, zoals fietsendiefstal. Als inwoners met dit laatste te maken krijgen kan dit grote impact hebben. Daarom willen wij dat daadwerkelijk handhavend wordt opgetreden en dat inwoners horen wat er met hun melding is gebeurd.

We steunen eveneens het vuurwerkverbod, zoals landelijk is besloten, zowel voor het welzijn van inwoners als voor het welzijn van huisdieren. Ruim voor de jaarwisseling communiceren we het verbod om overtredingen te voorkomen.

Een winkelcentrum of winkelgebied is een wijk op zich, met specifieke kenmerken. Kleine ondernemers zijn regelmatig het slachtoffer van winkeldiefstal. Met een preventieve aanpak, verbetering van de zichtbaarheid van politie en BOA's, en intensivering van het overleg tussen ondernemers en alle betrokkenen van gemeente en handhaving willen we het aantal winkeldiefstallen terugdringen.

Wanneer sprake is van onveiligheid door onvolkomenheden in de openbare ruimte, zoals kapotte lantaarnpalen en scheefliggende stoeptegels, kunnen inwoners gebruik maken van de Fixi app. Steeds meer inwoners weten de app te vinden en waarderen deze mogelijkheid. We zullen de app op reguliere basis onder de aandacht blijven brengen.

■ 1.3 VEILIG UITGAAN

We willen dat al onze inwoners en bezoekers veilig uit kunnen gaan in onze gemeente. Gelukkig gaat dit vaak goed, maar soms niet. Wij zijn een lerende gemeente en alert op ontwikkelingen in de samenleving, met oog voor privacy en redelijkheid van een maatregel. We zetten in op specifieke programma's voor de horeca, waarbij personeel onveilige situaties beter leert herkennen en informatie wordt gegeven aan (met name vrouwelijke) gasten over wat zij kunnen doen als zij zich onveilig voelen.

Daarnaast houden we aandacht voor de veiligheid in het stationsgebied met name in de weekenden.

■ 1.4 HYBRIDE STRAATGEWELD EN ONLINE PESTEN

Er zijn ontwikkelingen rondom jongerengeweld, waarbij de online en offline leefwereld sterk met elkaar zijn verweven. Wij zijn voornemens te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om dit in de gemeente Castricum tegen te gaan. De afgelopen bestuursperiode is een start gemaakt met de beoordeling van wat de gemeente en andere instanties kunnen doen tegen online-(pest)gedrag. Hierop acteren is niet eenvoudig, sociale medianetwerken zijn ongrijpbaar en het is lastig in te schatten of online gedrag de grens van strafbaarheid (zoals smaad, laster of bedreiging) overschrijdt.

■ 1.5 CRIMINALITEIT - GROTE IMPACT

De afgelopen jaren is sprake van een duidelijke toename van verschillende vormen van fraude. Waar fraude zich voorheen beperkte tot relatief herkenbare situaties, zien we tegenwoordig een sterke verbreding en professionalisering. Digitale fraude, zoals phishing, helpdeskfraude en fraude via WhatsApp neemt toe. Dit zijn vormen van gedigitaliseerde criminaliteit.

Tegelijkertijd blijven fysieke vormen van fraude bestaan, zoals babbeltrucs, oplichting door nepagenten en fraude aan de deur. Dit type criminaliteit heeft grote impact op de slachtoffers, zowel materieel als immaterieel. Bovendien

ervaren slachtoffers vaak schaamte. De coalitie wil samen met de burgemeester meer inzetten op preventie en bewustwording, kwetsbare groepen gericht beschermen en eventuele drempels om te melden wegnemen.

■ 1.6 VEILIGHEID ZONDER NAÏVITEIT

In algemene zin willen we een te zachte aanpak voorkomen van onacceptabel en terugkerend gedrag bijvoorbeeld overlast, vernielingen in de openbare ruimte of aan private eigendommen en drugshandel. Handhaving en duidelijke grenzen gaan hand in hand met preventie, maatwerk en daar waar nodig passende zorg of begeleiding. Jongeren die ondanks deze maatregelen afglijden moeten duidelijke grenzen ervaren.

■ 1.7 INTEGRALE VEILIGHEID

Het nieuwe college zal de prioriteiten uit het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP) 2026-2027 uitvoeren. Ook wordt het plan geëvalueerd en wordt een nieuw beleidsplan voor vier jaar vastgesteld. Bij het opstellen van dit plan worden zowel inwoners als de raad betrokken. De volgende prioriteiten vloeien voort uit eerdere besluiten:

1.7.1 Ondernijnde criminaliteit

We werken samen aan het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) criminaliteit die de samenleving ondermijnt. Onder andere mensenhandel heeft onze speciale aandacht. Daarbij zijn wij een integrale, zichtbare en actiegerichte overheid, die als één overheid optreedt. We creëren samen met onze partners een omgeving waar criminelen geen kans hebben. We brengen het Damoclesbeleid (sluiting van drugspannen) en de wet BIBOB (voorkomen dat onbedoeld criminele activiteiten worden gefaciliteerd) verder in uitvoering. Bewustwording op ondermijning en training van weerbaarheid van het bestuur, medewerkers en inwoners is hierbij van belang.

1.7.2. Inwoners en middelengebruik

Het kopen en gebruiken van drank en drugs leidt tot verschillende (veiligheids)risico's, zoals rijden onder invloed, geweld of overlast. Het kopen en gebruiken van drugs kan inwoners bovendien in contact brengen met het criminele milieu, waarvan inwoners vervolgens onderdeel kunnen gaan uitmaken of er slachtoffer van kunnen worden.

Om dit te voorkomen wil de coalitie het gebruik van drank en drugs onder inwoners, met speciale aandacht voor jongeren, tegengaan. Daarbij wordt nauw samengewerkt met jongerenwerkers en scholen. De nadruk ligt op preventie en vroegsignalering. Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke maatregelen blijven een laatste oplossing. Meerdere keren per jaar zal een actie met drugshond worden uitgevoerd bij horeca en evenementen.

1.7.3 Verkeersveiligheid

De samenwerkende partijen zetten zich in voor het bevorderen van een veilige en efficiënte verkeersomgeving, met als doel het aantal verkeersongevallen terug te dringen. In hoofdstuk 2 van dit akkoord (Verkeer Vervoer en Waterstaat) wordt hierop verder ingegaan.

1.7.4 Vrouwen en Veiligheid

De gemeente Castricum zet zich in voor het vergroten van de veiligheid en veiligheidsbeleving van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en maatschappelijke omgeving. In de openbare ruimte gaat het met name om zichtbaarheid door goede verlichting en beperking van begroeiing. Vrouwen moeten zich vrij en veilig kunnen bewegen, zonder angst voor intimidatie, geweld of grensoverschrijdend gedrag. Door preventie, educatie, bewustwording, signalering en gerichte maatregelen werken we samen met inwoners en partners aan een inclusieve en veilige leefomgeving, waarin vrouwenveiligheid structureel wordt meegenomen.

Naast de genoemde prioriteiten houden reguliere taken en actuele ontwikkelingen onze aandacht. Met de motie 'Veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte' is dit thema structureel op de bestuurlijke agenda geplaatst en als nieuwe prioriteit opgenomen in het UVP. Het in 2025 geopende meldpunt wordt in 2026 geëvalueerd en indien nodig wordt de werkwijze aangepast.

1.7.5 Strategisch thema: Crisisbeheersing en rampenbestrijding

We werken continu aan een professionele, goed toegeruste en toekomstbestendige crisisorganisatie die volledig geïntegreerd is in de primaire processen van de organisatie. De gemeente Castricum is voorbereid op het uitvoeren van haar taken onder bijzondere omstandigheden.

1.7.6 Weerbare samenleving

In onze samenleving zijn allerlei dagelijkse voorzieningen vanzelfsprekend, zoals stroom, internet en drinkwater uit de kraan. Maar in toenemende mate zijn ze kwetsbaar. Langdurige storingen of bewuste verstoringen door kwaadwillenden kunnen zich voordoen. Dat past in de geopolitieke ontwikkelingen, met internationale spanningen tot gevolg.

Landelijk is daarom de afgelopen periode aandacht gevraagd voor maatschappelijke weerbaarheid. Weerbaarheid vraagt iets van ondernemers, instellingen en natuurlijk van de overheid, waaronder de gemeente, zelf. Het gaat over de kern van ons werk; de zorg voor middelen, personen en werkprocessen. Maar ook over bijvoorbeeld noodopvang en informatieverstrekking aan inwoners. Hoe houden we onze werkzaamheden draaiende onder bijzondere omstandigheden, met oog voor onze extra gemeentelijke taken op het gebied van bevolkingszorg. We moeten ons als gemeente goed voorbereiden op situaties waarin langdurige verstoringen onze samenleving raken.

1.7.7 Actuele ontwikkelingen

* De in 2025 uitgevoerde Veiligheidsmonitor biedt waardevolle inzichten in de veiligheidssituatie en het veiligheidsgevoel van inwoners en kan aanleiding geven om het beleid waar nodig bij te stellen. Daarnaast vragen ontwikkelingen zoals grotere evenementen, signalen van radicalisering en het ontstaan van maatschappelijke onrust om blijvende alertheid en een flexibele inzet.

* De beschikbare subsidie voor natuurbrandbestrijding wordt ingezet om het gebied rond de camping in de binnenduinrand veiliger te maken. Met name in de zomerperiode vraagt de omgeving van duinen en strand extra aandacht vanwege grote drukte en bijbehorende veiligheidsvraagstukken.

■ 1.8 STRAND EN REDDINGSBRIGADE

Het strand van Castricum aan Zee is steeds meer in trek. Dat vraagt vanuit veiligheid meer inzet van de gemeente. Wij willen dit (onder meer) doen door het verhogen van de capaciteit van BOA's. Daarnaast blijkt de eerder aangekondigde bezuiniging op de Castricumse Reddingsbrigade (CRB) niet realistisch. De coalitie wil de bezuiniging op de CRB terugdraaien. Voor een goede uitvoering van de werkzaamheden van de CRB is het zicht op strand en zee cruciaal. Het behoud van de zichtlijnen voor de veiligheid van de recreanten heeft onze volle aandacht.

2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat

De gemeente Castricum beschikt over honderden kilometers aan wegen voor autoverkeer en kilometerslange fietspaden. Van de fietspaden ligt een substantieel deel vrij en/of maakt deel uit van een hoofd-fietsroute. Daarnaast is er een groot aanbod van trottoirs en wandelroutes voor voetgangers. De gemeente transformeert, we werken aan een duurzaam veilige inrichting met meer 30 km-wegen, bredere fietspaden, veiligere rotondes, een autoluw dorpscentrum in de kern Castricum en (nog) betere wandelroutes.

De gemeente Castricum is bovengemiddeld veilig qua verkeer. Mede door de rustige leefomgeving zijn er in de gemeente betrekkelijk weinig verkeersongelukken. (In 2024: 77 ongelukken per 100 kilometer weg, tegenover 86 in vergelijkbare gemeenten.) Uitdaging voor de borging van veiligheid in het verkeer is in onze gemeente de combinatie van veel fietsers (jong en oud), fietsen met verschillende snelheden, grote verkeersstromen richting station en scholen en recreatief verkeer.

We moedigen inwoners aan vaker de fiets te nemen. Wij kiezen daarbij voor 'uitnodigingsbeleid'. Vanuit het uitnodigingsbeleid wordt gekozen voor het versterken en veiliger maken van de infrastructuur voor fietsers. Veel van onze inwoners zijn nog op de auto aangewezen als verplaatsingen per fiets of openbaar vervoer minder geschikt zijn. Daarom blijven er voldoende (gratis) parkeerplaatsen bij bijvoorbeeld winkelcentra, station en zorgpraktijken.

Het openbaar vervoer in onze gemeente is vooral noord-zuid ingericht, zoals bij buslijnen en de intensief gebruikte spoorlijn Alkmaar-Uitgeest. Intercity's en stoptreinen rijden met een hoge frequentie. De bussen rijden helaas minder frequent, 2x of soms maar 1x per uur en 's avonds nog minder, zodat passagiers vaker moeten overstappen. Daarom zijn veel inwoners aangewezen op de (relatief dure) auto- mobiliteit. Wij willen OV-verbindingen onderhouden, versterken en waar mogelijk toevoegen, zoals tussen Akersloot en Castricum.

De waterstaat in de gemeente Castricum is eigenlijk een combinatie van drie heel verschillende systemen:

1. Kust en duinen aan de Noordzee
2. Polder- en slotensysteem
3. Alkmaardermeer met zijn dijken en oevers

Juist die combinatie maakt onze gemeente hydrologisch interessant. De basis is goed én tegelijk kwetsbaar. De coalitie wil samen met Rijkswaterstaat, PWN en HHNK de waterveiligheid toekomstbestendig maken en binnen de bebouwde kom de juiste klimaatadaptieve maatregelen treffen.

■ 2.1 HOOFDDOEL: BEREIKBARE, VEILIGE EN LEEFBARE GEMEENTE

De gemeente Castricum wil een goed bereikbare, veilige en leefbare gemeente blijven voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Mobiliteit is geen doel op zich, maar ondersteunt de kwaliteit van wonen, werken, leven en recreëren in al onze dorpen. Uitgangspunt is dat alle vervoerswijzen hun eigen rol hebben. Daarom is en blijft sprake van keuzevrijheid:

- Wandelen voor de korte afstanden.
- Fietsen voor korte afstanden, met name binnen de bebouwde kom en tussen onze dorpen.
- Openbaar vervoer voor verbinding met de regio, de randstad en de plekken waar op grote schaal wordt gerecreëerd.
- Auto voor mobiliteit buiten onze gemeente en verplaatsing binnen of tussen dorpen als wandelen, fietsen of het openbaar vervoer minder geschikt is.

Concreet gaat de coalitie aan de slag met:

■ 2.2 STATION CASTRICUM ALS CENTRAAL KNOOPPUNT

Station Castricum blijft het centrale vervoersknooppunt van de gemeente. De overstapfunctie wordt versterkt. Waar het openbaar vervoer betreft is de gemeente mede afhankelijk van onze partners. In dat geval is onze inzet gericht op lobby, samenwerking en cofinanciering. Na het in 2025 genomen Tracébesluit wordt door ProRail en andere partijen gewerkt aan invoering van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS). De gemeente zet zich in voor een betrouwbare, snelle en goed toegankelijke treinverbinding richting Amsterdam, Alkmaar en Schiphol. Daarbij is een cruciale rol weggelegd voor de status van station Castricum en de infrastructuur eromheen.

De coalitie werkt aan:

- verbetering van de aansluiting van buslijnen op treinverbindingen;
- verhoging van de frequentie van regionale busverbindingen;
- behoud van de intercitystatus, ook voor extra treinen na invoering PHS 2031.
- tussenstop van de nachttrein in Castricum (pilot loopt tot 2027);
- verbetering van overstapmogelijkheden en haltevoorzieningen;
- verbetering van de bereikbaarheid van de dorpskernen en het strandgebied;
- onderzoek naar optimalisering van de infrastructuur rondom het station, waaronder voldoende parkeerplaatsen aan de achterzijde, slimmere indeling bushaltes, aanpassing fietsstalling naar eigentijds fietsgebruik en verbetering van de ruimtelijke omgeving.

Uitgangspunt is dat het openbaar vervoer functioneel, betrouwbaar en betaalbaar blijft, met bijzondere aandacht voor de overstapfuncties en de dagelijkse forens en scholier.

De coalitie wil een integrale visie laten opstellen op de P+R-functie en de stationsomgeving, zodat een samenhangend kader ontstaat voor toekomstige keuzes rondom parkeren, fietsvoorzieningen, openbaar vervoer en bereikbaarheid.

■ 2.3 FIETSVERKEER EN LANGZAAM VERKEER

De helft van alle fietsen die momenteel nieuw worden verkocht zijn e-bikes. Dit brengt met zich mee dat het verplaatsen op de fiets voor steeds meer doelgroepen over steeds langere afstanden mogelijk wordt, ook bij stevige wind. Voor onze gemeente betekent deze ontwikkeling nieuwe uitdagingen. Zo ontstaan meer snelheidsverschillen op fietspaden, zien we helaas meer fietsongelukken, is er meer behoefte aan oplaadpunten en is de infrastructuur in de openbare ruimte (denk aan het parkeren van fietsen met verschillende breedtes en type banden) nog onvoldoende afgestemd op deze ontwikkeling.

Tegelijkertijd biedt een toename van het aantal fietsers ook belangrijke kansen: meer fietsende inwoners draagt bij aan meer beweging en daarmee aan de volksgezondheid. Ook helpt het de uitstoot van CO₂ uit andere vervoersmiddelen te verminderen. Het beleid van de provincie Noord-Holland is gericht op meer, betere en veiligere doorfietsroutes. Ook wat ons betreft is de fiets het belangrijkste vervoermiddel binnen de gemeentegrenzen. De gemeente zet daarom in op een veilig, samenhangend en comfortabel fietsnetwerk tussen de dorpskernen en goede verbindingen met buurgemeenten. De zogenoemde doorfietsroutes zijn daarbij van belang.

De inzet van de coalitie is gericht op:

- stimuleren om kinderen met de fiets naar school te brengen, onder meer door het verbeteren van verkeersveiligheid op schoolroutes;
- het instandhouden van het fietsexamen en een goede voorbereiding van de kinderen hierop (zie ook het hoofdstuk onderwijs). Uitleg over de betekenis van de witte stok is onderdeel van de goede voorbereiding;
- verbreden en goed onderhouden van bestaande fietspaden;
- verbeteren van fietsverbindingen tussen onze dorpen en het station;
- realisatie van fietsenstallingen die geschikt zijn voor fietsen van deze tijd (brede banden, bakfietsen) bij het station, in de dorpscentra, winkels, sportaccommodaties en (in het hoogseizoen ook beveiligd) aan het strand;
- voorkomen dat het groeiende aantal fatbikes de verkeersveiligheid onder druk zet. We volgen de landelijke regelgeving op dit punt.
- realisatie van een nieuw, veilig fietspad tussen Limmen en Akersloot;
- deelnemen aan een lobby voor verbreding van het (voor fietsers te) smalle viaduct over de A9 bij Akersloot;
- het tot stand brengen van (een) fietstunnel(s) aan het eind van de Zeeweg bij de reconstructie van de N203;
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor realisatie van een fietstunnel nabij het station, zodat fietsers op doorfietsroutes niet worden belemmerd als PHS wordt ingevoerd;
- de fiets als alternatief voor korte autoritten, zonder verplichtend beleid;
- het onder de aandacht brengen van verbetering van de veiligheid van de rotonde Zeeweg/Heereweg;
- onderzoek, samen met de provincie, naar verbetering van de verkeersveiligheid, het comfort en het veiligheidsgevoel op de Zeeweg, bijvoorbeeld door passende verlichting, verbreding of herinrichting van het fietspad, zodat deze belangrijke route veilig en toekomstbestendig blijft voor alle gebruikers;

■ 2.4 AUTOVERKEER EN WEGENSTRUCTUUR

Er zijn in de gemeente Castricum circa 18.500 geregistreerde auto's, waarvan 1.100 volledig elektrisch. Volgens een regionale analyse is voor 1 op de 13 auto's een laadpaal nodig. Dat aantal zal de komende jaren toenemen, zodat de infrastructuur daarop voorbereid moet zijn. Nu de busverbindingen in bereik en frequentie niet toereikend zijn, blijven mensen in onze dorpen voor hun mobiliteit buiten de bebouwde kom ook aangewezen op de auto.

Het beleid van de coalitie is gericht op:

2.4.1 Dorpskernen en woonwijken

- Behoud van goede bereikbaarheid van alle dorpskernen.
- Verbeteren van verkeersveiligheid in woonwijken.
- Speciale aandacht voor de verkeersveiligheid op de Heereweg in Bakkum.
- Aanpak van knelpunten in doorstroming waar dat nodig is.
- Behoud van voldoende en gratis parkeergelegenheid in onze dorpen.
- In het gebied rond Geesterduin zijn verschillende ontwikkelingen gaande. Deze ontwikkelingen vragen naar de toekomst toe mogelijk om nieuw parkeerbeleid.
- Bij herinrichting van wegen is aandacht voor de bereikbaarheid van agrarische bedrijven, waarbij de verkeersveiligheid niet in het geding mag komen.
- Stimuleren van deelmobiliteit waar dit werkt en gewenst is.
- Onderzoek naar de mogelijkheid van 'hubs' aan de randen van onze dorpen, waar makkelijk van vervoermiddel kan worden gewisseld.
- In specifieke woongebieden wordt waar nodig de snelheid verlaagd naar 30 km/u, met als doel de verkeersveiligheid

te vergroten en de leefbaarheid te verbeteren.

- Zwaar doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk geweerd uit woonstraten.

2.4.2 Integraal verkeersplan (IVP)

Het IVP voor Castricum en Bakkum is recent vastgesteld. Belangrijke verkeersknelpunten zijn onder andere de Dorpsstraat en de (overgang) Beverwijkerstraatweg. Met de uitvoering van maatregelen is gestart. Hierbij zijn we kritisch op verkeersremmende maatregelen. Deze moeten effectief bijdragen aan het verlagen van de snelheid met als uitgangspunt dat het verkeer goed blijft doorstromen zonder onnodige obstakels. De coalitie bepaalt op basis van de verkeersevaluatie in 2028 of het huidige tweerichtingsverkeer in de Beatrixstraat heroverwogen moet worden.

2.4.3 Snelweg A9 en provinciale weg N203 en pontjes

Cruciaal voor de bereikbaarheid van onze dorpen is de ontsluiting via snelweg A9 en provinciale weg N203. Dat raakt niet alleen de doorstroming maar ook de verkeersveiligheid en de realisatie van nieuwe woningen, gelet op de huidige beperkingen vanwege het aantal verkeersbewegingen.

De coalitie wil een snelle aanleg van de aansluiting op de A9 ter hoogte van golfbaan Heiloo, zodat de verkeersdruk op de N203 vermindert. Het Rijk heeft hiervoor al extra financiering toegezegd. Er moet vooral een oplossing komen om te voldoen aan de stikstofregels. We willen samen met Heiloo inzetten op maximale lobby, creativiteit en snelheid om de aanleg te realiseren, waarmee ook voorkomen wordt dat de aanlegkosten verder stijgen.

De provincie Noord-Holland maakt de N203 veiliger, naar verwachting vanaf 2032, door verbreding van de weg en een scheiding tussen rijstroken en het fietspad. De coalitie wil de reconstructie benutten om ook de kruising met de Zeeweg veiliger te maken. Momenteel ontstaan dagelijks verkeersopstoppingen en onveilige situaties aan het eind van de Uitgeesterweg, op de kruising met de Rijksweg in Limmen. Wij zetten in op een verkeersoplossing, waarbij de Zeeweg wordt doorgetrokken naar de Uitgeesterweg met een veilige oplossing voor fietsers.

We vinden de pontjes belangrijk en willen deze behouden. Voor co-financiering van de pontjes gaan we in overleg met de gemeente Alkmaar.

■ 2.5 PARKEREN

Voldoende parkeergelegenheid blijft een randvoorwaarde voor het functioneren van de dorpskernen en instandhouden van de huidige voorzieningen.

Uitgangspunten van de coalitie zijn:

- Parkeren blijft gratis in onze dorpen, geen invoering van betaald parkeren.
- Goede bereikbaarheid van eerstelijns zorg, winkels en winkelgebieden, gemeentehuis en bibliotheek, met name voor mensen die slechter ter been zijn en behoefte hebben aan mogelijkheden voor kort en nabij parkeren. We werken op dit onderwerp samen met het Platform Gehandicaptenbeleid Castricum (PGBC).
- Bij nieuwbouwontwikkelingen zoeken naar de balans tussen wat minimaal nodig is met het oog op behoefte en financiële haalbaarheid en wat maximaal gewenst is vanuit het oogpunt van ruimte, groen, etc. We houden vast aan recent vastgesteld beleid, waarin is opgenomen dat nieuwe ontwikkelingen in de eigen parkeerbehoefte voorzien.
- Betere regulering waar de parkeerdruk te hoog wordt, zoals bij scholen op momenten van halen en brengen.
- Uitbreiding van laadvoorzieningen en goede inpassing van de toenemende behoefte aan opladen van elektrische voertuigen in het parkeerbeleid.
- Nieuwe bestemming, zoals groen, voor parkeervakken of -stroken waar niet tot nauwelijks wordt geparkeerd.
- Ten behoeve van klimaatadaptatie, verkoeling op hete dagen en een beter aanzicht (groen in plaats van steen) worden parkeerplaatsen zo veel als mogelijk voorzien van zogenaamde grastegels, onder meer bij sportaccommodaties en nieuw aan te leggen vakken en stroken. Parkeerbeleid wordt ingezet als instrument voor leefbaarheid, niet als belemmering van bereikbaarheid.

■ 2.6 WATERSTAAT, KLIMAATADAPTATIE EN INFRASTRUCTUUR

De gemeente ligt in een laaggelegen en waterrijk gebied, waardoor goed waterbeheer essentieel is voor veiligheid en leefbaarheid.

De gemeente werkt samen met PWN, Rijkswaterstaat en waterschap HHNK aan:

- goed onderhoud van havens in Akersloot, Limmen en de Woude;
- goed onderhoud van sloten, oevers en watergangen;
- veilige waterkeringen waarbij iedereen droge voeten houdt;
- aanpak van wateroverlast bij piekbuien;
- verbetering van waterafvoer vanuit de duinen, polders en onze woongebieden;
- klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte.

Waar mogelijk combineren we waterveiligheid met versterking van biodiversiteit en natuurkwaliteit. Klimaatadaptatie zien wij niet alleen als een technische opgave, maar ook als een kans om onze dorpen groener, gezonder en aantrekkelijker te maken voor huidige en toekomstige generaties.

■ 2.7 CASTRICUM AAN ZEE EN RECREATIEVE BEREIKBAARHEID

Het strandgebied, het Noordhollands Duinreservaat en het Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn belangrijke recreatieve voorzieningen voor inwoners en bezoekers.

De coalitie zet in op:

- goede en veilige bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer;
- oplossingen voor de vele auto's in Natura 2000-gebied en parkeerdruk in piekperiodes;
- het zelf exploiteren van het parkeerterrein aan het strand vanaf het moment dat de overeenkomst met de huidige pachter ten einde komt;
- seizoensgebonden OV-voorzieningen, waaronder de Kustbus. We onderzoeken of het mogelijk is dat gebruikers bijdragen in de kosten;
- behoud van de natuurlijke kwaliteit van duin, kust en omgeving van het Alkmaardermeer;
- optimaliseren van bereikbaarheid van het meer ten behoeve van verdere ontwikkeling van recreatieve functies.

De balans tussen recreatie, natuur, bereikbaarheid en leefbaarheid voor omwonenden blijft leidend.

■ 2.8 UITVOERING EN SAMENWERKING

De uitvoering van dit beleid gebeurt in samenwerking met:

- vervoersbedrijven, zoals NS, ProRail en Connexion;
- PWN, Waterschap HHNK, Rijkswaterstaat en de provincie Noord-Holland;
- omliggende gemeenten;
- stakeholders, zoals de Fietzersbond, en inwoners.

De gemeente Castricum wil goed bereikbaar blijven voor iedereen die hier woont, werkt of recreëert. Tegelijk willen we de dorpen veilig, leefbaar en groen houden. Daarom kiest de coalitie voor een praktische aanpak: goed openbaar vervoer, veilige fietsroutes, voldoende ruimte voor de auto en sterk waterbeheer. We investeren met onze partners vooral in verbeteringen die inwoners direct merken. Met stap-voor-stap verbetering van bestaande infrastructuur en voorzieningen bieden we inwoners en bezoekers een vrije keuze van vervoersmiddelen, waarbij het kiezen voor vervoersmiddelen die goed zijn voor gezondheid, veiligheid en het klimaat, de komende jaren gefaciliteerd wordt.

3. Economie

De bedrijven in onze gemeente zorgen voor werkgelegenheid en dragen bij aan de gezelligheid en saamhorigheid in onze dorpen, bijvoorbeeld door het sponsoren van lokale initiatieven. Ondernemers functioneren zelfstandig, zijn creatief, en hebben de lokale overheid vooral nodig wanneer facilitering en vergunningverlening aan de orde zijn. De coalitie wil een meer ondernemersvriendelijke gemeente zijn en de dienstverlening aan ondernemers optimaliseren waar zij de gemeente nodig hebben en/of waar samenwerking gewenst is.

Wij streven naar een sterke, toekomstbestendige lokale economie waarin ondernemers, inwoners en bezoekers samen bijdragen aan levendige dorpen en een aantrekkelijke leefomgeving. De coalitie wil voor de komende vier jaar een economische agenda die duurzaam en innovatief is en pragmatische ondersteuning biedt aan het lokale bedrijfsleven. Gemeente en ondernemers werken met elkaar aan het opstellen en de uitvoering van deze agenda. De gemeente telt een kleine 5.000 ondernemingen die staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Dat varieert van eenmanszaken, slapende BV's, MKB- en familiebedrijven tot dynamische, internationaal opererende ondernemingen.

In dit akkoord gaan we uit van de volgende indeling:

- Onze dorpscentra met horeca en detailhandel.
- Het MKB en ondernemingen op bedrijventerreinen.
- Bedrijven actief in de toeristische sector.

■ 3.1 LEVENDIGE DORPSCENTRA

Vitale winkelgebieden en horecavoorzieningen zijn enorm belangrijk voor de leefbaarheid van onze dorpen. Hierbij zijn verschillende rollen voor de gemeente weggelegd. Zo zijn onze dorpscentra gebaat bij woningbouw: meer inwoners betekent immers meer consumenten.

Wij geven prioriteit aan het optimaliseren van de openbare ruimte om de gewenste levendigheid en vitaliteit te faciliteren. Daarnaast stemmen we reguliere, publieke taken (onderhoud, afval, openbare orde en veiligheid) af op de behoefte aan meer bezoek en verder verhogen van de kwaliteit in onze dorpsharten.

Wij willen leegstand terugdringen en levendigheid vergroten. Daarom investeren wij in aantrekkelijke, veilige en goed bereikbare centra. Wij hebben per dorp de volgende plannen.

3.1.1 Akersloot

Net als in veel andere dorpen in de provincie Noord-Holland zijn winkels en horeca de afgelopen jaren uit Akersloot weggetrokken. Dit zet de leefbaarheid onder druk. Inwoners zijn gedwongen om elders inkopen te doen en van horeca gebruik te maken, wat ten koste gaat van de saamhorigheid en het verenigingsleven.

De coalitie vindt dat in het dorpschart van Akersloot het roer om moet en de blik vooruit. Gelukkig zijn er zowel particuliere als collectieve (Akersloot Staat Op) initiatieven, zodat gemeente en inwoners een gezamenlijk doel hebben. Wij willen dat onze ideeën voor verbetering van de openbare ruimte de plannen van de inwoners versterken en zien dit als een urgente opgave, die prioriteit krijgt in de uitvoering van ons Bestuursakkoord 2026-2030.

Evenals in onze andere dorpen zijn de culturele tradities in Akersloot van groot belang voor saamhorigheid en de lokale economie. Wij dragen de Kermis en het Rock 'n Roll Festival een warm hart toe. De gemeente faciliteert deze evenementen zo goed mogelijk. *Zie ook Hoofdstuk 5, Leefbaarheidsfonds.*

3.1.2 Bakkum

Het dorpschart van Bakkum heeft geen winkelfunctie meer. Mede door het grote aantal toeristen is de horecafunctie rondom het plein aan de Van der Mijleweg wel kenmerkend en van economisch belang. Met Apicius als sterrenrestaurant, de Klomp voor snacks en Hotel- restaurant Fase Fier, dat op korte termijn wordt verbouwd tot een eigentijdse voorziening heeft het plein een centrumfunctie. De coalitie wil het dorpsplein herinrichten en daarmee de inwoners en bezoekers een gastvrije ontmoetingsplaats bieden voor de komende decennia. Een plein dat geschikt is voor samenkomst tijdens de Kermis, Koningsdag, Bakkum Bruist en andere evenementen. De gemeente faciliteert deze evenementen zo goed mogelijk. *Zie ook Hoofdstuk 5, Leefbaarheidsfonds.*

3.1.3 Castricum

In 2025 is het Kerkplein opnieuw ingericht. Wij willen de sfeer van de inrichting (groen, bestrating, verlichting) terug laten komen op het Dorpsplein. De ruimte tussen de horecabedrijven bestaat dan niet langer uit de Dorpsstraat als doorgaande weg met bestrating aan beide zijden, maar uit een plein voor verblijf en gezelligheid waar fietsers te gast zijn en auto's alleen met lage snelheid kunnen passeren als er geen evenementen zijn.

Ook voor de (daarop aansluitende) Burgemeester Mooijstraat hebben we ideeën voor verbetering van de openbare ruimte. Een aantal jaren geleden heeft daartoe al participatie plaatsgevonden met aanwonenden en winkeliers. Wij willen de plannen die daaruit voortgekomen zijn actualiseren en de Burgemeester Mooijstraat transformeren tot een meer aantrekkelijke winkelstraat die functioneert als verbinding tussen het NS-station en het dorpschart, en daarmee als entree tot ons dorpschart.

In de Torenstraat zijn winkels gevestigd die goed kunnen functioneren aan de rand van het dorpscentrum. De straat kent geen leegstand en De Brink biedt volop parkeerruimte. De inrichting van de openbare ruimte (trottoir, fietsparkeren, plantenbakken, afval, luifel) dateert echter nog van tientallen jaren geleden en vraagt om een verbetering van kwaliteit. Daar maken we een plan voor.

In het Ondernemersfonds Castricum werken circa 110 ondernemers met elkaar samen om het dorpscentrum aantrekkelijk te maken door gezamenlijke activiteiten, promotie en sfeerverlichting. Dit draagt bij aan bezoekersstromen en leefbaarheid van het centrum. Het jaarlijkse Smaakmakers Festival kent een scala aan culturele en culinaire mogelijkheden en biedt ruimte voor ontmoeting en gezelligheid voor een groot aantal inwoners en bezoekers. De gemeente faciliteert het festival. De Castricum Triatlon vormt het (eveneens) jaarlijkse sportieve hoogtepunt in het dorpscentrum. De gemeente faciliteert deze evenementen zo goed mogelijk. *Zie ook Hoofdstuk 5, Leefbaarheidsfonds.*

3.1.4 Limmen

In Limmen is in 2023 samen met ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een gebied afgebakend, dat wordt gedefinieerd als dorpshart. Het gebied bestrijkt grofweg de Dusseldorperweg (tussen de Kerkuil en Eetbar Lekker) en havenhoofd het Stet. Een gespecialiseerd bureau heeft een Ruimtelijk Kwaliteitskader (RKK) opgesteld, waarmee de gemeenteraad in 2025 heeft ingestemd. De komende bestuursperiode wil de coalitie dit dorpshart voor Limmen verder ontwikkelen, waarbij initiatieven worden getoetst aan het RKK. Als eerste is het plein voor de Heeren van Limmen aan de beurt: de herinrichting van dit plein is in de zomer van 2026.

De saamhorigheid tussen de inwoners van Limmen is groot. Daarom hechten wij veel belang aan evenementen die mensen in en rondom het dorpshart samenbrengen, zoals de Bloemendagen, de kermis, het Familie Straten Toernooi, de Sinterklaasintocht en de jaarlijkse braderie. De gemeente faciliteert deze evenementen zo goed mogelijk. *Zie ook Hoofdstuk 5, Leefbaarheidsfonds.*

Door het woningbouwprogramma zien wij een toename van inwoners in het noordwestelijke deel van Limmen. Wij houden nadrukkelijk in de gaten wat deze ontwikkeling betekent voor winkels, horeca en daarmee voor de centrumfunctie in het dorp. Waar nodig vraagt dit om aanvullende voorstellen.

3.1.5 De Woude

Eiland de Woude is een uniek eiland. De coalitie streeft naar behoud van het bijzondere karakter. De Woude heeft een belangrijke rol in de regio als onderdeel van het toeristische programma. Dit geldt eveneens voor de Woudhaven, met zijn jachthaven, een inlaatplaats voor boten, kampeerplaatsen en een nieuw restaurant in aanbouw. Tussen gemeente en dorpsraad de Woude is nauw contact.

3.1.6 Detailhandelsvisie

Na uitgebreid onderzoek en participatie heeft de STEC-groep in 2025 de nieuwe detailhandelsvisie opgesteld. Na vaststelling door de gemeenteraad in 2026 zullen de aanbevelingen uit deze visie de komende jaren worden overgenomen en uitgevoerd.

3.1.7 Horeca- en evenementenbeleid

Ook is recent ingestemd met het nieuwe horeca- en evenementenbeleid. De aanbevelingen uit dit beleid worden overgenomen.

■ 3.2 MKB EN BEDRIJVENTERREINEN

Kenmerkend voor ondernemers is dat zij creatief zijn en voortdurend bouwen aan hun eigen toekomst. Zij komen bij de gemeente aan tafel voor specifieke onderwerpen, zoals ruimtelijke vraagstukken, vergunningverlening, netcongestie en de inrichting van de openbare ruimte. De coalitie wil ondernemers aanmoedigen om uit te gaan van hun eigen kracht en de dienstverlening optimaliseren waar zij de gemeente nodig hebben en/of waar samenwerking gewenst is.

3.2.1 Stetweg/Schulpstet

Het bedrijventerrein Stetweg/Schulpstet is sterk verouderd. In 2025 is daarom een start gemaakt met plannen voor transformatie naar een compacter, gemengd gebied met werken en wonen. Sommige bedrijven gaan stoppen, andere worden op het terrein verplaatst of uitgeplaatst. De vrijkomende ruimte kan worden benut voor de bouw van 200 tot 250 woningen. Onderzoek loopt naar het verhogen van de verkeersveiligheid, de vestiging van een supermarkt en een praktijk voor eerstelijnszorg. De vestiging van een supermarkt op deze plek moet passen binnen provinciaal en lokaal beleid.

We denken na over de toekomst van de gebouwen en voorzieningen die de gemeente zelf in gebruik heeft, waaronder de afvalstraat. Omwonenden en eigenaren en gebruikers van de panden zijn actief betrokken bij de planontwikkeling. De ontwikkeling vraagt om ambtelijke capaciteit en verdere onderzoeken, die uiteindelijk moeten leiden tot

besluitvorming. Doel is een veilige, groene, duurzame en toekomstbestendige wijk, die plaats biedt aan een scala aan functies. De coalitie steunt de stappen die gezet moeten worden om dit doel te bereiken.

3.2.2 Castricummerwerf

Bedrijventerrein de Castricummerwerf is in de loop van de jaren '80 gerealiseerd en inmiddels 40 jaar in gebruik. Er zijn bijna 60 bedrijven gevestigd, die gezamenlijk ongeveer 500 arbeidsplaatsen bieden. Als gevolg van het intensieve gebruik is de kwaliteit van het terrein in de loop van de jaren verminderd. Het wegdek en de verlichting moeten worden vervangen, parkeervoorzieningen voor vrachtwagens, (elektrische) auto's en fietsen zijn niet eigentijds en op veel plaatsen is de grens tussen private en publieke ruimte onduidelijk. Ook is er een gebrek aan groen en klimaatadaptieve maatregelen.

Ondertussen werken de ondernemers gezamenlijk aan verduurzaming van hun bedrijven en het bedrijventerrein. Mede ondersteund door CALorie Business en een bijdrage van 500.000 euro uit het JTF (Just Transition Fund) is een start gemaakt met het collectief opwekken en opslaan van energie.

De coalitie wil de komende jaren inzetten op het revitaliseren van dit bedrijventerrein. Wij stemmen verduurzaming en kwaliteitsverbetering voortdurend af met de ondernemers en investeren zelf in de openbare ruimte. Verder onderzoeken wij de mogelijkheden voor beperkte uitbreiding, onder andere voor huisvesting van een beperkt aantal bedrijven dat nu nog op de Stetweg/Schulpstet gevestigd is.

In Castricum is sinds 2003 ook multifunctioneel bedrijventerrein de Heemstederweg gelegen. Op het terrein zijn bedrijven uit verschillende branches werkzaam. De coalitie onderschrijft het belang van dit bedrijventerrein en vindt behoud daarvan belangrijk om lokale ondernemers te faciliteren in hun werkzaamheden

3.2.3 Akersloot en Limmen

De bedrijventerreinen Molenlei (Boekel) in Akersloot en Nieuwelaan Oost en West in Limmen vervullen met een gezamenlijke omvang van ruim 18 hectare met bijna 110 bedrijven een belangrijke functie voor de lokale economie van de gemeente Castricum. Beide terreinen bieden ruimte aan lokale dienstverlening en ondernemers met ambachtelijke bedrijven, bouw- en installatiebedrijven, handelsondernemingen. De bestaande voorraad bedrijventerrein in de gemeente is vrijwel volledig uitgegeven, waardoor de uitbreidingsmogelijkheden voor lokale ondernemers beperkt zijn. Terwijl ondernemers steeds vaker worden geconfronteerd met vraagstukken rond verduurzaming, netcongestie, mobiliteit, circulariteit en bedrijfsopvolging.

Daarom vindt de coalitie het gewenst dat een toekomstverkenning voor beide bedrijventerreinen wordt uitgevoerd, waarbij in ieder geval de volgende onderwerpen onderzocht worden:

- Toekomstbestendigheid van de terreinen.
- Behoeftes aan uitbreiding of herstructurering.
- Energievraag, opwek en mogelijkheden voor lokale energiehubs.
- Gevolgen van netcongestie voor ondernemers.
- Verkeersontsluiting en bereikbaarheid.
- Klimaatadaptatie en vergroening.
- Ruimte voor startende en doorgroeiende lokale bedrijven.
- Samenwerking tussen ondernemers op het gebied van duurzaamheid en innovatie.

Een bijzonder aandachtspunt vormt de ligging van Molenlei/Boekel direct naast de regionale economische ontwikkelingszone van de Boekelermeer. Dit bedrijventerrein ontwikkelt zich steeds verder als een belangrijk regionaal vestigingsgebied voor bedrijven in de regio Alkmaar. De verdere groei van de Boekelermeer kan kansen bieden voor ondernemers uit de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van samenwerking, doorstroming van bedrijven, gedeelde energievoorzieningen en werkgelegenheid. Tegelijkertijd bestaat het risico dat lokale bedrijvigheid wordt verdrongen door hogere grondprijzen en toenemende regionale concurrentie om ruimte en personeel.

De vraag die voorligt is daarom of de verdere ontwikkeling van de Boekelermeer voor Molenlei vooral een kans

of juist een bedreiging vormt. Een integrale bedrijventerreinvisie kan duidelijkheid geven en richting bieden aan toekomstige investeringen in de economische vitaliteit van Akersloot, Limmen en gemeente Castricum als geheel. Daarbij moet nadrukkelijk worden gekeken naar de positie van lokale ondernemers, zodat ook in de toekomst voldoende ruimte beschikbaar is voor bedrijven die geworteld zijn in de eigen kernen.

■ 3.3 TOERISME

Met de grootste camping van Nederland binnen de gemeentegrenzen, een groot hotel en tal van kleinere campings, bed & breakfast-kamers en andere logies is toerisme een belangrijke pijler in de lokale economie. Bezoekers komen graag naar onze dorpen vanwege de combinatie van natuur en gastvrijheid. De gemeente Castricum profileert zich als een relatief rustige kustgemeente met strand, duinen, Alkmaardermeer, fietsen, wandelen, waterrecreatie en dorpstoerisme in de kernen.

Het aantal overnachtingen zal naar verwachting in 2035 zijn toegenomen tot meer dan een miljoen. Dit leidt tot meer inkomsten uit toeristenbelasting. Waar nuttig en gewenst willen we werken met een forfaitair tarief. We zullen dit nader onderzoeken.

Naast de toeristenbelasting dragen onze gasten bij aan een gezonde, lokale economie door bestedingen in de horeca, supermarkten en andere detailhandel. Gemiddeld geeft een toerist ongeveer 70 euro per nacht uit aan de accommodatie en 45 euro tot 55 euro per dag aan bestedingen in winkels, restaurants en voorzieningen. De totale economische waarde van het toerisme groeit daarmee richting de 120 miljoen euro per jaar. Het toerisme draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de toekomst van voorzieningen als zwembad en bioscoop. Bovendien geven schattingen aan dat met het toerisme circa 1.400 arbeidsplaatsen gemoeid zijn, inclusief indirecte arbeidsplaatsen, zoals bij schoonmaak- en servicebedrijven, fietsverhuur.

3.3.1 Hart van Noord-Holland

Het regionaal samenwerkingsverband Hart van Noord-Holland werkt aan de ontwikkeling van het toerisme in de regio. Castricum neemt hierin deel met Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest. Samen ontwikkelen deze gemeenten zich tot één complementair, toeristisch aantrekkelijk gebied, zodat bezoekers langer in onze regio verblijven. Hierbij wordt ingezet op spreiding van het toenemende toerisme over het jaar en over de regio. Graag ontvangen wij steeds meer bezoekers en dan vooral in het voor- en naseizoen verdeeld over onze dorpen. De coalitie ziet voor de gemeente de rol van enerzijds het bewaken van beschermde gebieden en anderzijds het stimuleren en faciliteren van de toeristische ontwikkeling.

Binnen Hart van Noord-Holland positioneert de gemeente zich als:

- de “groene kustgemeente”;
- natuur- en duinbestemming;
- rustige tegenhanger van drukker kustplaatsen;
- schakel tussen kust, water en erfgoed;
- De ideale bestemming als je vanuit Randstad met de trein komt;

Andere gemeenten vullen dit profiel aan:

- Alkmaar biedt stedelijk toerisme, horeca, cultuur en evenementen.
- Bergen profileert zich sterker op kunst, luxe kust en verblijf.
- Dijk en Waard op recreatie en familievoorzieningen.
- Uitgeest, (Akersloot en De Woude) op waterrecreatie.
- Heiloo op erfgoed, routes en landschap.

De gemeente zoekt de balans door in te zetten op kwaliteitstoerisme en richt zich op bezoekers die buiten het hoogseizoen komen, graag fietsen, financiële ruimte hebben, niet in groepen komen of voor overlast zorgen. Om in de toenemende vraag naar logies te voorzien denken wij mee met initiatieven voor uitbreiding van overnachtingsplaatsen. Wat mobiliteit betreft zorgen we voor een goede bereikbaarheid van dorpen, duinen, strand en de oevers van het

Alkmaardermeer. De beschikbare parkeerplaatsen op deze locaties worden afgestemd op de optimale mix van (oplaadbare) auto's, fietsen en de (kust)bus.

Toeristen en recreanten uit andere regio's weten de gemeente Castricum met zijn gunstige ligging en uitgebreide aanbod ook goed te vinden. Daarom kijkt de coalitie voor het stimuleren van recreatie en toerisme in onze gemeente ook naar samenwerking aanpalende regio's.

3.3.2 Waterrecreatie rond het Alkmaardermeer

De provincie Noord-Holland definieert watertoerisme nadrukkelijk als belangrijke kans om te voorzien in de behoefte van rust en recreatie voor inwoners, verblijfstoeristen en dagtoeristen. De coalitie onderschrijft dat en ziet op en langs de oevers van het Alkmaardermeer volop mogelijkheden om te varen, kanoën en voor verblijfsrecreatie aan het water. Dat brengt economische kansen met zich mee voor jachthavens, watersportarrangementen en horeca in Akersloot en op het eiland de Woude. Daarmee beschouwen wij het Alkmaardermeergebied als groeigebied voor recreatief ondernemerschap.

Het gebied valt onder het bestuur van Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer (RAUM). De deelnemers in het bestuur, gemeenten en provincie, zijn al langere tijd in gesprek over het ontvlechten van de 60 jaar oude gemeenschappelijke regeling. Omdat een groot deel van het gebied in onze gemeente ligt vraagt de beoogde ontvlechting om zorgvuldige voorbereiding en ambtelijke inzet.

Uitgangspunt van de coalitie is dat in het proces, zowel de mogelijke ontwikkelkansen als het dagelijks beheer en onderhoud worden veiliggesteld, zonder dat de financiële lasten voor de gemeente toenemen. Indien nodig zal incidenteel ambtelijke capaciteit worden ingezet om het proces tot ontvlechting te ondersteunen.

3.3.3 Castricum aan Zee

Het is precies honderd jaar geleden dat werd begonnen met de eerste vormen van strandexploitatie in Castricum aan Zee. Sindsdien heeft het strandgebied zich ontwikkeld tot een aantrekkelijke bestemming voor bewoners en bezoekers. Om de kwaliteit, verduurzaming, veiligheid en gastvrijheid ook voor de komende decennia te borgen zijn in 2025 de huurcontracten met de strandexploitanten verlengd en heeft de gemeente geïnvesteerd in de herinrichting van de openbare ruimte.

Dit is een goede basis voor volgende stappen: in 2030 wil de coalitie een hoogwaardig strand bieden. Daarom kijken wij uit naar het nieuwe strandbeleid, waar nu aan wordt gewerkt en dat begin 2027 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Inafwachting daarvan zetten we alvast stappen. Met de nieuwe strandpost en de nieuwe dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) voor de reddingsbrigade en de EHBO vertrouwen we erop bij te dragen aan de veiligheid in het gebied. We willen het aantal plaatsen voor fietsparkeren uitbreiden en met de verpachter en pachter van voormalig restaurant Blinckers afspraken maken over de toekomst. De dienstregeling van de kustbus wordt geïntensiveerd. Onderzoek moet uitwijzen of gebruikers aan de kosten van de kustbus kunnen bijdragen (zie ook Hoofdstuk 2). En we kijken welke sportieve evenementen op het strand zouden passen, naast de Egmond Halve Marathon en de Egmond-pier-Egmond MTB race.

Vanzelfsprekend blijven de gemaakte afspraken in recent verlengde Kustpact, waarin de ruim zes kilometer strand van Castricum wordt verdeeld in 'rust en reuring' leidend. Het rustige gebied kent een lengte van ruim 5 kilometer en kan ook worden bereikt via de strandafgangen Noord en het Stille Strand. De zone met reuring kent een lengte van 1 kilometer (in de zomer) respectievelijk 300 meter (in de winter). Hier vindt men de horeca en evenementen.

■ 3.4 AMBTELIJKE CAPACITEIT

De afdeling van de Werkorganisatie BUCH die zich bezighoudt met lokale economie en toerisme is al langere tijd onderbezet. De coalitie steunt de uitbreiding van de afdeling met 1,0 FTE, waarvan 0,35 voor de gemeente Castricum. De nieuwe medewerker zal zich vooral bezighouden met ondersteuning van het MKB, onder meer als aanspreekpunt en bij het begeleiden van aanvragen.

■ 3.5 ONTWIKKELINGSBEDRIJF NOORD-HOLLAND NOORD

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN) is sinds 2007 de economische uitvoeringsorganisatie voor 16 gemeenten en de provincie Noord-Holland. ONHN heeft als doel de economische structuur van Noord-Holland Noord sterker te maken en banengroei te stimuleren. Op nadrukkelijk verzoek van de BUCH-gemeenten is de focus van de werkzaamheden van ONHN bij de laatste verlenging van de dienstverleningsovereenkomst verlegd naar het MKB.

De belangrijkste taken zijn:

- ondernemers helpen bij groeien, vernieuwen en verduurzamen;
- bedrijven ondersteunen bij investeringen, financiering en vestigingslocaties;
- samenwerking organiseren tussen ondernemers, overheid, onderwijs en investeerders;
- innovatieprojecten opzetten rond thema's zoals:
 - » energie en waterstof;
 - » digitalisering en AI;
 - » arbeidsmarkt en onderwijs;
 - » circulariteit en duurzaamheid;
 - » agrifood, water en maritieme sector.

Concreet helpt ONHN bijvoorbeeld met verduurzaming van bedrijventerreinen, oplossingen voor netcongestie en hulp bij internationale handel. Tijdens de gesprekken in 2025 over ombuigingen in 2026 en latere jaren heeft de gemeenteraad van Castricum de gemeentelijke bijdrage aan ONHN benoemd als post waarop bezuinigd kan worden. De overeenkomst aan het Ontwikkelingsbedrijf liep toen nog door tot 31 december 2027. Vanwege het belang van de lokale economie en de grote opgaven waar ondernemers in de regio voor staan, is het van belang om de ondersteuning door ONHN ook na deze datum in stand te houden. Daarom wil de coalitie gebruik blijven maken van de diensten van het Ontwikkelingsbedrijf gedurende de looptijd van dit bestuursakkoord.

■ 3.6 DE AGRARISCHE SECTOR

De agrarische sector staat voor grote opgaven op het gebied van regelgeving, verduurzaming en toekomstbestendig ondernemerschap. Tegelijkertijd speelt de sector een belangrijke rol in onze omgeving en liggen er kansen voor verdere samenwerking en ontwikkeling. De coalitie wil agrarische bedrijven ruimte geven voor innovatie en verbreding van activiteiten, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, beheer van de openbare ruimte, recreatie en toerisme. Daarbij zijn wij terughoudend met aanvullende lokale regels en voorschriften om onnodige regeldruk voor agrarische ondernemers te voorkomen.

■ 3.7 CIRCULAIRE ECONOMIE

Wij zien circulaire initiatieven als een belangrijke bijdrage aan vernieuwing en verduurzaming in de gemeente. Daarom willen we de circulaire economie stimuleren, ook binnen de eigen organisatie. We zetten in op hergebruik en delen en repareren waar dat mogelijk en passend is. Daarnaast ondersteunen we initiatieven van inwoners en organisaties die bijdragen aan deze doelen, zoals Repair Cafés, kringloopprojecten en lokale energiecoöperaties. Zo werken we aan minder afval, een lagere CO₂-uitstoot en een sterke lokale economie.

■ 3.8 START-UPS EN INNOVATIE

We vragen aandacht voor de verschuiving van traditionele bedrijvigheid naar nieuwe vormen van (lokale) economie. Zo hebben start-ups bijvoorbeeld behoefte aan flexibele werkplekken, lokaal talent en razendsnelle verbindingen, zowel online als wat betreft mobiliteit. De coalitie wil deze ontwikkeling naar nieuwe economie stimuleren en waar mogelijk faciliteren. Ook hier kan het Ontwikkelingsbedrijf NHN een rol in spelen.

4. Onderwijs

De gemeente Castricum is trots op een sterk en breed onderwijsaanbod. Voor een middelgrote gemeente is het aanbod opvallend compleet. Daarnaast is in de gemeente voor de allerjongsten een breed netwerk van kinderopvang-, peuteropvang- en buitenschoolse opvangvoorzieningen. Tussen de verschillende vormen van opvang, onderwijs en sport/natuurvoorzieningen is een sterke koppeling. Hierdoor kunnen onze jongste inwoners vanaf kort na hun geboorte tot aan het moment dat ze gaan studeren de keten van kinderopvang tot eindexamen middelbare school binnen de gemeentegrenzen doorlopen.

Het onderwijs in onze dorpen staat goed aangeschreven en trekt ook veel leerlingen van buiten de gemeente aan. In totaal volgen zo'n 4.200 leerlingen voortgezet onderwijs bij deze vier scholen. Er is volop aandacht voor sport, talentontwikkeling, internationalisering en techniek. Mede daardoor is het onderwijs sterk verbonden met leefbaarheid en is het aantrekkelijk voor gezinnen. De coalitie voelt zich verantwoordelijk voor een optimale samenwerking met de scholen en onderwijskoepels voor het versterken van de randvoorwaarden, zodat kinderen tussen 0 en 18 jaar een goede start kunnen maken.

Ieder kind verdient gelijke kansen, ongeacht de thuissituatie of financiële mogelijkheden van ouders. Daarom steunen wij initiatieven die bijdragen aan taalontwikkeling, talentontwikkeling en het voorkomen van onderwijsachterstanden. Niet alle ouders weten welke financiële regelingen beschikbaar zijn voor schoolspullen, sport, cultuur of huiswerkondersteuning. Daarom verbeteren wij de bekendheid en toegankelijkheid van bestaande ondersteuningsregelingen.

Vroege taalontwikkeling is essentieel voor schoolsucces. Daarom ondersteunen wij initiatieven die bijdragen aan leesvaardigheid en taalontwikkeling, onder meer in samenwerking met bibliotheek, kinderopvang en scholen. Ook blijven wij inzetten op goede voor- en vroegschoolse educatie (VVE), zodat taalachterstanden zo vroeg mogelijk worden voorkomen of verkleind.

■ 4.1 INTEGRALE KINDCENTRA

De ontwikkeling naar integrale kindcentra (IKC's) is een van de belangrijkste structurele trends in het Nederlandse onderwijs- en opvangbeleid van de afgelopen 10 à 15 jaar. Een IKC combineert doorgaans basisschool, kinderopvang,

peuteropvang, buitenschoolse opvang (BSO) en soms ook jeugdzorg, welzijn, sport of bibliotheekfuncties voor kinderen van ongeveer 0–12 jaar in één organisatie en/of één gebouw. De achterliggende gedachte is dat kinderen door minder overgangsmomenten een soepelere ontwikkeling kunnen doormaken en dat werkende ouders beter worden ondersteund.

Voor onze dorpen is die trend extra logisch omdat de gemeente relatief veel gezinnen heeft, vaak beide ouders werken, de onderwijsvoorzieningen al sterk zijn en de schaal groot genoeg is voor clustering. De coalitie staat positief tegenover samenwerking tussen onderwijs en opvang. Wij stimuleren de ontwikkeling van integrale kindcentra, waarin onderwijs, kinderopvang, sport en zorg samenwerken aan gelijke kansen en een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen van 0–12 jaar. Bij nieuwbouw en renovatie van scholen zetten we in op multifunctionele, integrale kindcentra.

■ 4.2 SCHOLEN EN ONDERWIJSKOEPELS

Verdeeld over onze dorpen kan worden gekozen uit 12 basisscholen. Er zijn twee basisscholen in Akersloot, één in Bakkum, zeven in Castricum en twee in Limmen. Het voortgezet onderwijs concentreert zich in de kern Castricum, waar verdeeld over het Bonhoeffer college, het Jac.P. Thijsse college, het Supreme college en een vestiging van Vonk vrijwel alle niveaus beschikbaar zijn: praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo, vwo en gymnasium. Onze middelbare scholen zijn goed uitgerust en makkelijk bereikbaar. Er zijn in Nederland nauwelijks nog zelfstandige scholen. De meeste instellingen maken deel uit van onderwijskoepels. In de gemeente Castricum zijn bijvoorbeeld ISOB, Tabijn, Basker en SVOK actief.

Wij zien onderwijs als een essentiële investering in jongeren én in de toekomst van de gemeente. Goed onderwijs is belangrijk voor ontwikkeling, leefbaarheid en gelijke kansen. Daarom willen wij de goede contacten en periodieke overleggen met de scholen en onderwijskoepels bestendigen en waar mogelijk versterken. De Lokale Educatieve Agenda (LEA) is het wettelijk verplichte overleginstrument, waarin gemeenten, schoolbesturen en kinderopvang afspraken maken over het lokale onderwijsbeleid. Het doel is het garanderen van gelijke ontwikkelkansen voor alle kinderen en jeugdigen van 0-23 jaar.

■ 4.3. INVESTEREN IN MODERNE EN DUURZAME SCHOOLGEBOUWEN

Voor de optimale ontwikkeling van kinderen en voor het behalen van de onderwijsdoelstellingen is goede huisvesting belangrijk. De coalitie steunt daarom veilige, moderne en toekomstbestendige scholen met aandacht voor gezondheid, veiligheid en duurzaamheid. Voldoende buitenruimte om zoveel mogelijk in een groene omgeving te spelen hoort daarbij. Wij willen dat kinderen hun schooltijd in onze dorpen doorbrengen in een groene, inspirerende en kwalitatief goede leeromgeving. Moderne schoolgebouwen zijn daarvoor essentieel. Onderwijs moet toegankelijk zijn voor alle kinderen. Bij nieuwbouw en renovatie van scholen houden wij nadrukkelijk rekening met toegankelijkheid en inclusiviteit en eventueel met ruimte voor maatschappelijk gebruik. Bij nieuwbouw houden we ook rekening met een toekomst, waarin de school misschien minder leerlingen heeft, en de accommodatie multifunctioneel ingezet kan worden.

In ons Integraal Huisvestingsprogramma (IHP) zijn de volgende plannen opgenomen:

4.3.1 Akersloot

De scholen in Akersloot beschikken gezamenlijk over voldoende capaciteit om de verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal op te vangen. Tegelijkertijd vragen de kwaliteit van het binnenklimaat en de toekomstbestendigheid van de gebouwen om aandacht.

4.3.1.1 Kindcentrum De Brug

We monitoren de ontwikkeling van de ruimtebehoefte. Wanneer in de toekomst vervanging of verplaatsing van sporthal De Lelie aan de orde is, onderzoeken we of een uitbreiding van het kindcentrum wenselijk is om ruimte te bieden aan opvangfuncties en andere maatschappelijke voorzieningen.

4.3.1.2 Kindcentrum Rembrandt

We bereiden een toekomstbestendige vernieuwbouw van het kindcentrum voor, gecombineerd met het geplande groot onderhoud van het gebouw. Daarbij zetten we in op een gezonde, duurzame en energiezuinige leeromgeving, waarbij ook beschikbare subsidiemogelijkheden voor verduurzaming optimaal worden benut. Bij de verdere uitwerking wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan passende tijdelijke huisvesting tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

4.3.2 Bakkum - Cuneraschool

Ook de Cuneraschool in Bakkum wordt getransformeerd tot een IKC. De architect heeft een voorlopig ontwerp gepresenteerd, inclusief een verdiepte gymzaal. Met handbalvereniging CSV is overeenstemming bereikt om vanaf de tweede helft van 2027, tijdens de (ver)nieuwbouw, de tijdelijke huisvesting te plaatsen op een handbalveld op sportpark Wouterland.

4.3.3 Castricum

4.3.3.1 Juliana van Stolbergschool

De vernieuwing van de zestig jaar oude Juliana van Stolbergschool is in gang gezet. Leerlingen maken tijdelijk gebruik van de Maranathakerk. Als de vernieuwing is afgerond is een modern en duurzaam integraal kindcentrum tot stand gebracht dat weer decennia dienst kan doen.

4.3.3.2 Vrije school

Er wordt al jaren gesproken over woningbouw aan de Dr. Van Nieveltweg, op de plek waar voorheen de Augustinusschool gehuisvest was. Het afgelopen decennium zijn die plannen niet verder ontwikkeld en bleef het gebouw in gebruik voor onderwijs. Aan de conditie van het gebouw is de leeftijd af te zien. De coalitie neemt deze bestuursperiode in samenspraak met de Vrije School een uitvoeringsbesluit over deze locatie, waarbij ook de mogelijkheden voor woningbouw worden betrokken. Meer informatie over woningbouw, zie hoofdstuk 8 *Volkshuisvesting*.

4.3.3.3 Castricum-Oost

Eerdere pogingen om in Castricum-Oost een IKC te realiseren hebben nog niet tot resultaat geleid. Daardoor hebben we in het gebied, dat wordt begrensd door de Asserlaan, Rooseveltlaan en M.L. Kinglaan, te maken met verouderde schoolgebouwen, een teruglopend leerlingenaantal bij basisschool De Kustlijn en een gymzaal die alleen met forse investeringen toekomstbestendig gemaakt kan worden, terwijl voor sportpark Noord-End plannen zijn voor een nieuwe accommodatie.

We gaan onderzoeken of dit gedateerde onderwijsgebied kan worden getransformeerd in een moderne schoolomgeving met innovatieve combinaties, zoals eerder is gebeurd bij IKC Paulusburcht.

4.3.3.4 Voortgezet Onderwijs – Supreme college

Het Supreme College is een relatief nieuwe, innovatieve middelbare school in Castricum met een sterk internationaal profiel. De school werd in 2020 opgericht door het Jac. P. Thijssen College en het Bonhoeffercollege als gezamenlijk onderwijsinitiatief. Tot vorig jaar zomer kregen de leerlingen les in de Maranathakerk. Nu de kerk is herbestemd zijn de lessen verplaatst naar de bovenste verdieping van het Jac.P.Thijssen college. Los van de praktische uitdagingen is deze ruimte toereikend voor het huidige aantal van 120 leerlingen. Het aantal leerlingen groeit nog jaarlijks. Daarom willen wij onderzoeken op welke van de bestaande locaties het Supreme College passend en toekomstbestendig gevestigd kan worden.

4.3.4 Limmen

De scholen in Limmen beschikken gezamenlijk over voldoende capaciteit om de verwachte groei van het aantal leerlingen op te vangen. Wel ontstaat de komende jaren een toenemende behoefte aan ruimte voor kinderopvang en vragen delen van de schoolgebouwen om verdere modernisering en verduurzaming.

4.3.4.1 Het Kleurenorkest

We zetten de verduurzaming van het gebouw voort en onderzoeken we mogelijkheden om de capaciteit voor kinderopvang uit te breiden. Daarmee willen we inspelen op de groeiende vraag naar opvang en de ontwikkeling naar een integraal aanbod voor kinderen van 0 tot 12 jaar.

4.3.4.2 De Kerkuil

We werken aan een toekomstbestendige vernieuwing van de huisvesting. Daarbij brengen we het gebouw op een eigentijds kwaliteitsniveau en onderzoeken we de mogelijkheden om onderwijs en kinderopvang op termijn onder één dak te huisvesten. Bij de verdere uitwerking houden we rekening met de ontwikkeling van de woningbouw in de regio en de gevolgen daarvan voor het leerlingenaantal.

4.3.5. Veilige schoolomgeving

De coalitie vindt dat scholen en schoolomgevingen veilig moeten zijn. Dat gaat verder dan het gebouw waarin de leerlingen les krijgen. Schoolpleinen moeten veilig worden ingericht en toezicht moet ook buiten het gebouw adequaat geregeld zijn. Daar zien wij een rol voor zichtbare BOA's (zie hoofdstuk 1. Veiligheid). Halen en brengen gebeurt bij voorkeur met de fiets. Waar nodig richten we de omgeving daartoe in. Fietsenstallingen bij scholen moeten geschikt zijn voor het stallen van eigentijdse fietsen. Ook hebben wij aandacht voor de veiligheid op gangbare routes van de wijken naar de scholen en vice versa.

■ 4.4 ZWEMONDERWIJS

Om meerdere redenen maken wij ons zorgen over de zwemvaardigheid van minderjarigen. Op initiatief van de ouders leren de meeste kinderen al op jonge leeftijd zwemmen. Na het behalen van een of meerdere diploma's beperkt het zwemmen zich tot incidentele momenten, zoals tijdens de vakantie, terwijl het zaak is de zwemvaardigheden te blijven oefenen. Bovendien wonen wij in een waterrijk gebied, met de zee, het meer en al het open water daartussen. Dat vraagt om meer vaardigheden dan alleen de basis. Hoe te handelen wanneer je in zee in een mui terecht komt, bijvoorbeeld. Daar komt bij dat kinderen die nieuw in Nederland komen gemiddeld vaker een achterstand in zwemvaardigheid hebben dan in Nederland geboren kinderen, omdat zwemonderwijs wereldwijd sterk varieert in beschikbaarheid en toegankelijkheid.

De coalitie vindt dat zwemvaardigheid een essentiële basisvaardigheid is voor kinderen in onze waterrijke gemeente. Zwemonderwijs is onmisbaar vanwege een combinatie van veiligheid, gezondheid, zelfstandigheid en sociale gelijkheid. Het nieuwe zwembad, waarin de gemeente investeert, zal optimale mogelijkheden bieden om in dit onderwijs te voorzien. Wij willen ouders, scholen en schoolkoepels aanmoedigen om van de mogelijkheden gebruik te maken.

■ 4.5 FIETSONDERWIJS

In Nederland leert het overgrote deel van de kinderen fietsen vóór of rond groep 3–4. Ongeveer 1 op de 20 kinderen op de basisschool kan echter niet (voldoende) zelfstandig fietsen op het moment dat het verkeersexamen in groep 7 of 8 plaatsvindt. Dat komt relatief vaker voor bij kinderen uit gezinnen waar fietsen niet vanzelfsprekend is. Vaak zijn zij onzeker of hebben ze onvoldoende verkeersinzicht.

De coalitie vindt het van groot belang dat kinderen zo vroeg mogelijk veilig leren fietsen. Daarom zetten wij in op programma's die dit ondersteunen in samenwerking met de Fietsersbond. (Zie ook hoofdstuk 2 over fietsen naar scholen en het fietsexamen).

■ 4.6 OVERIGE ASPECTEN MET BETREKKING TOT ONDERWIJS

4.6.1 Volwassenen en aansluiting op werk

Onderwijs houdt niet op als je de middelbare school verlaat. Daarom zijn wij groot voorstander van volwasseneneducatie. Dat bestaat vooral uit taalonderwijs, digitale vaardigheden, en laagdrempelige leer- en oefenactiviteiten via de bibliotheek en het Taalhuis, aangevuld met cursussen en ontmoetingsvormen in het kader van een leven lang leren. Wij zien een duidelijke verbinding tussen onderwijs en de lokale arbeidsmarkt. Ondernemers zijn gebaat bij medewerkers, waarvan de opleiding aansluit bij wat de praktijk van hen vraagt.

De coalitie wil bijdragen aan het optimaliseren van de afstemming tussen partijen. Dat is ook onderdeel van de zogenaamde Triple Helix (overheid/onderwijs /bedrijfsleven), waar onder meer de Regiodeal op is gebaseerd. Verder heeft de coalitie een positieve grondhouding ten aanzien van innovatieve onderwijsvormen en heeft de gemeente een trekkersrol in de regio op gebied van vroegtijdige schoolverlaters en de uitvoering van de Wet aansluiting van school naar werk.

4.6.2 Onderwijs en sport

Wij ondersteunen nadrukkelijk de combinatie van onderwijs en sport, zoals bijvoorbeeld het geval is bij Team Distance Runners, en onderzoeken samen met het Jac.P.Thijssen college en de Castricumse Rugbyclub de mogelijkheden om de Rugby Academy in onze gemeente te accommoderen.

4.6.3 Onderwijs en huiswerkbegeleiding (breed)

Wij onderzoeken hoe bestaande voorzieningen en regelingen beter kunnen bijdragen aan kansengelijkheid en ondersteuning van leerlingen, die extra hulp nodig hebben.

4.6.4 Onderwijs en Veilig opgroeien

Kinderen groeien tegenwoordig op met veel meer prikkels en dreiging via social media. Scholen, opvoeders en zorgpartijen zien hierin trends en ook dat jongeren door 'ideaalbeelden' en FOMO (fear of missing out) veel stress ervaren. Een toename van eenzaamheid en suïcidegedachten onder jongeren zijn hier ernstige voorbeelden van, ook onder jongeren met gendervraagstukken. Het blijft dan ook noodzaak om vanuit de gemeente extra ondersteuning en aandacht te bieden aan kinderen, opvoeders en scholen.

De coalitie steunt de inzet van SOOS op het primair onderwijs, J&S teams en jongerenwerk op de VO-scholen, meer inzet op suïcidepreventie, aandacht voor diversiteit en gendervraagstukken en wil nieuwe convenanten 'Veilige School' sluiten.

5. Sport, Cultuur en Recreatie

De coalitie vindt dat sport, cultuur en recreatie de dorpen in de gemeente Castricum maakt tot plekken waar mensen elkaar graag ontmoeten, zich ontwikkelen en zich thuis voelen. In onze dorpen dragen sportverenigingen, ondernemende sportaanbieders, culturele ondernemingen en organisaties, recreatieve voorzieningen en de vele vrijwilligers dagelijks bij aan gezondheid, ontspanning, verbondenheid en leefplezier. Wij willen dat iedere inwoner – jong en oud, ongeacht achtergrond of inkomen – kan deelnemen aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten. Moderne en toegankelijke accommodaties, sterke verenigingen en een rijk aanbod aan activiteiten versterken niet alleen het welzijn en de gezondheid van inwoners, maar ook de sociale samenhang binnen onze kernen.

Daarom zetten wij in op toekomstbestendige voorzieningen, ruimte voor initiatief vanuit inwoners en verenigingen, waardering voor vrijwilligers en een zorgvuldig evenwicht tussen ambitie, kwaliteit en financiële verantwoordelijkheid. Zo bouwen we samen aan een levendige, gezonde en aantrekkelijke gemeente voor huidige en toekomstige generaties.

■ 5.1 BEWEGEN

Het Mulier Instituut brengt in kaart in welke mate mensen voldoen aan de beweegrichtlijnen. Op nationaal niveau wordt jaarlijks gemeten via de Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor. Volgens de landelijke Gezondheidsmonitor 2024 voldoet gemiddeld 48,9% van de volwassenen (18+) aan de beweegrichtlijnen.

Voor de lokale cijfers baseert het Mulier Instituut zich op de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen van de GGD'en, het RIVM en het CBS. Deze meting wordt op lokaal niveau eens per vier jaar uitgevoerd (sinds 2012). Voor de gemeente Castricum blijkt uit de meest recente, beschikbare, lokale gegevens dat ongeveer 53% van de volwassen inwoners aan de richtlijnen voldoet: 44,5% van de inwoners van 65 jaar en ouder en 58,6% in de leeftijdsgroep van 18 tot 65 jaar beweegt ten minste 150 minuten per week.

De richtlijn voor minderjarigen, dus 4 tot 18 jaar, ligt op 60 minuten beweging per dag. In deze leeftijdscategorie scoren onze kinderen slechts 24%, dat ligt zelfs onder het landelijk gemiddelde. Met name het gebrek aan beweging in de leeftijdscategorie 12 tot 16 jaar werpt vragen op. Daar ligt het percentage op 20%, tegen landelijk 39%.

Onze zorgen hebben met name betrekking op de relatie met overgewicht en obesitas. Uit de meest recente GGD-cijfers blijkt dat bijna de helft van de mensen in onze omgeving boven de 18 jaar te zwaar is (BMI > 25). In de gemeente Castricum lijdt onder volwassenen 12% van de volwassenen aan obesitas, bij jongeren onder de 18 jaar ligt dat percentage op 5%.

De coalitie zet de komende vier jaar in op het bouwen aan een gezonde generatie. Onderdeel daarvan is inwoners te stimuleren om meer te bewegen. Op dit moment voldoet 48% van de inwoners aan de beweegrichtlijnen. We willen dit de komende bestuursperiode verhogen naar 60%.

In beweging zijn draagt voor onze inwoners bij aan welbevinden, ontmoeting, gezondheid en zelfvertrouwen. Voor de gemeente draagt het bereiken van de doelstellingen bij aan brede welvaart en aan beheersbare uitgaven in het zorgdomein in de nabije toekomst. De kosten gaan voor de baten uit. Daarom is de coalitie bereid om te investeren in programma's die helpen deze aanpak te faciliteren, accommoderen en communiceren.

■ 5.2 SPORTEN IN TOEKOMSTBESTENDIGE SPORTVOORZIENINGEN

Sport is van grote waarde voor de gezondheid, leefbaarheid en sociale samenhang in onze gemeente. Sportverenigingen vormen een belangrijk onderdeel van het maatschappelijke leven in onze dorpen. Wij willen dat iedereen, jong en oud, de mogelijkheid heeft om te sporten, te bewegen en elkaar te ontmoeten.

De coalitie investeert in kwalitatief goede, veilige en toekomstbestendige sportvoorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners en verenigingen, en bij de doelstellingen van de gemeente. Daarbij houden wij rekening met de groei van onze gemeente en met sociale en demografische ontwikkelingen. Wij betrekken nadrukkelijk het Platform Sport, de sportverenigingen, ondernemende sportaanbieders, buurtsportcoaches en andere relevante partners bij onze plannen en wij zorgen ervoor dat sportvoorzieningen voor iedereen veilig zijn en goed bereikbaar blijven. De zelfredzaamheid van de sportsector staat daarbij voorop.

Ondernemende sportaanbieders zijn samen met de sportverenigingen de ruggengraat van het lokale sportaanbod. Wij ondersteunen verenigingen bij hun ontwikkeling, geven hun de ruimte om ondernemend en zelfstandig te functioneren en stimuleren samenwerking tussen verenigingen, ondernemende sportaanbieders, onderwijs, zorginstellingen en maatschappelijke organisaties om zo mogelijk te komen tot multifunctionele accommodaties. We vinden het belangrijk dat onze jongeren 'rookvrij' opgroeien. Daarom zijn sportaccommodaties rookvrij. Wij zetten in op initiatieven gericht op verhoging van sportdeelname, verduurzaming, professionalisering, vrijwilligersbeleid en het versterken van de financiële positie van verenigingen.

5.2.1 Een nieuwe sport- en zwemaccommodatie voor de gemeente

Zwemmen kun je van jonge leeftijd tot op hoge leeftijd. Een goed zwembad is daarmee een belangrijke voorziening voor recreatie, gezondheid, zwemonderwijs en verenigingssport. Daarom zetten wij in op de realisatie van een toekomstbestendig zwembad voor alle doelgroepen. Een uitgekledede variant doet afbreuk aan onze voorzieningen. Daarbij bewaken wij zorgvuldig het exploitatiemodel, dat duurzaam moet zijn en verantwoord is voor de lange termijn.

Het nieuwe zwembad moet ruimte bieden aan zwemlessen, recreatief zwemmen, toeristen, doelgroepenactiviteiten en gebruik door verenigingen en daarmee een voorziening zijn voor alle inwoners en bezoekers van de gemeente. De beoogde locatie op sportpark Noord-End ligt centraal tussen de dorpskernen van onze gemeente en is, vooral per fiets, uitstekend bereikbaar. Dat geldt ook voor toeristen en inwoners van Egmond, Heiloo en Uitgeest.

De fase van het voorlopig ontwerp is inmiddels afgerond. Vanaf het eerste besluit in 2019 is sprake geweest van een modulaire benadering, waarbij het zwembad op enig moment kon worden uitgebreid met een dubbele sporthal. Deze uitbreiding biedt belangrijke synergie-, financiële, energetische en exploitatievoordelen. Bovendien biedt dit de kans om woningen te realiseren op de plek van de huidige sporthal, die bijna 55 jaar oud is. Het heeft de voorkeur van de coalitie om de nieuwe multifunctionele accommodatie in één keer te realiseren, in plaats van in twee bouwrondes met een aantal jaar daartussen. We verwachten dat de financiële paragraaf daarvoor voldoende comfort biedt.

Wij zullen de projectleiding en architect vragen om het voorlopig ontwerp uit te breiden en het exploitatiemodel te herberekenen. Dit kan zes tot negen maanden vertraging met zich meebrengen. Naar verwachting zal met de integrale variant het jaarlijkse exploitatietekort afnemen, terwijl de kapitaallasten zullen toenemen als gevolg van de hogere investering.

De coalitie wil dat voor de zomer van 2027 het uitvoeringsbesluit, dat ziet op definitief ontwerp, kosten, exploitatie en risico's, aan de raad wordt voorgelegd. Bij positieve besluitvorming kan oplevering van de nieuwe accommodatie in 2029 plaatsvinden.

5.2.2 Kwalitatieve sportaccommodaties

De huidige gebruikers van sportaccommodaties krijgen de komende jaren gezelschap van nieuwe gebruikers. De groei van de gemeente (als gevolg van woningbouw en demografische ontwikkelingen) in combinatie met de toename van sportdeelname waar de coalitie programmatisch aan werkt, zal leiden tot meer leden bij de sportverenigingen en groeiende druk op de beschikbare sportvelden en -zalen. Daarom werken wij samen met verenigingen aan oplossingen die bijdragen aan voldoende sportcapaciteit.

Naast een kwantitatief vraagstuk is dit vooral een kwalitatief vraagstuk. De coalitie wil vierkante meters sportgrond optimaal gebruiken. In de buitenruimte betekent dit vooral intensiever gebruik, waarbij de kwaliteit gewaarborgd moet zijn. Dat kan door het slim inrichten van sportparken, door een aantal grasvelden te vervangen door kunstgras en door verharde ondergronden te voorzien van multifunctionele belijning.

Concrete plannen zijn onder meer:

- De verhuizing van Tennisvereniging Castricum naar sportpark Noord-End.
- De herinrichting van sportpark Cloppenburg in Akersloot door de aanleg van een kunstgrasveld bij voetbalvereniging Meervogels in ruil voor twee grasvelden. Op de twee grasvelden kunnen de handbalvereniging en tennisvereniging (inclusief padelbanen) worden gevestigd. De grond van die twee verenigingen zou dan beschikbaar komen voor andere, maatschappelijke opgaven waar de gemeente voor staat.
- Een kunstgrasveld bij VV Limmen om de capaciteitsproblemen op te lossen, die zijn ontstaan doordat het trainingsveld in Heiloo niet meer beschikbaar is.
- De gedeeltelijke herinrichting van sportpark Puikman de aanleg van een kunstgrasveld en uitbreiding van parkeerruimte voor fietsen en auto's (ook ten behoeve van het station), zodat grond beschikbaar komt voor andere maatschappelijke opgaven waar de gemeente voor staat.

Wat betreft de binnenruimte kunnen we aan het werk met het recent verschenen rapport van Synarchis. Daarin wordt geschetst dat onze gemeente kwantitatief beschikt over voldoende ruimte voor binnensport, maar dat de kwaliteit sterk verouderd is. Dit vraagt om modernisering van sanitair, verduurzaming en aanpassing van de afmetingen naar eigentijdse eisen. Per locatie zijn daar aanzienlijke bedragen mee gemoeid. Mede om die reden wil de coalitie afscheid nemen van de gymzaal aan de Rooseveltlaan en het huidige gebruik integreren in een nieuwe sporthal bij het nieuw te bouwen zwembad.

5.2.3 Sport voor iedereen

Iedere inwoner moet kunnen deelnemen aan sport en bewegen, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking. Daarom zetten wij in voor een compleet, inclusief sportaanbod en ondersteunen wij initiatieven, die sport toegankelijk maken voor mensen die nu nog drempels ervaren. Sport verbindt en brengt mensen samen. De coalitie wil de samenwerking tussen sport, onderwijs, welzijn en zorg stimuleren om bewegen en een gezonde leefstijl te bevorderen, en mensen die niet in Nederland zijn geboren makkelijker te laten integreren in onze samenleving.

Als er financiële belemmeringen zijn om te sporten proberen we via de CastricumPas en via Jeugdfonds sport, inwoners alsnog aan te moedigen in groepsverband te bewegen.

5.2.4 Open Clubs

De gemeente wil onderzoeken of het concept Open Clubs van NOC NSF in de gemeente handen en voeten kan krijgen. Elke sportclub heeft een eigen identiteit, is ingebed in zijn omgeving én ziet veranderingen in de vraag van leden en potentiële leden. Kenmerkend voor Open Clubs is open en uitnodigend te zijn voor iedereen die wil sporten en bewegen. Bovendien hebben de Open Clubs een ondernemend karakter, signaleren en benutten zij kansen.

■ 5.3 MEER BEWEGEN IN DE OPENBARE RUIMTE

Niet iedereen sport bij een vereniging. Daarom investeren wij ook in een beweegvriendelijke openbare ruimte. Veilige wandel- en fietsroutes, trapveldjes, beweegtoestellen en laagdrempelige sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefomgeving. Wij stimuleren initiatieven die inwoners uitnodigen om meer te bewegen en benutten daarbij zoveel mogelijk de kwaliteiten van onze dorpen, natuur en openbare ruimte.

De coalitie omarmt het burgerinitiatief voor een speeltuin in het Willem de Rijkpark en hoopt ook vergelijkbare initiatieven vanuit de andere dorpskernen te ontvangen.

■ 5.4 CULTUUR

De coalitie ziet cultuur als iets dat inwoners samenbrengt en bijdraagt aan leefbaarheid, verbondenheid en een aantrekkelijke samenleving. Het is een middel om ontmoeting, ontplooiing en verbondenheid te bevorderen. Cultuur is onderdeel van levendige dorpen en gemeenschapszin en draagt bij aan de identiteit van onze dorpen. Wij hechten hieraan veel waarde en steunen daarom culturele verenigingen en stichtingen, amateurkunst en evenementen die breed worden gewaardeerd. Cultuur moet wat ons betreft 'van onderop' ontstaan. We stimuleren lokale initiatieven en zien voor onszelf een faciliterende rol in de samenwerking met inwoners, verenigingen en instellingen. We hebben grote waardering voor de vele vrijwilligers die in deze sector actief zijn.

Culturele instellingen worden gestimuleerd om maatschappelijk en cultureel ondernemerschap te ontwikkelen en aanvullende inkomstenbronnen te benutten. De coalitie geeft prioriteit aan cultuur die zichtbaar en toegankelijk is voor inwoners, zonder andere vormen van cultuur bij voorbaat uit te sluiten. Wij zijn terughoudend met subsidie voor activiteiten die ook door de commerciële sector worden aangeboden. Voor inwoners die bij deelname aan culturele activiteiten een financiële drempel ervaren biedt de CastricumPas uitkomst.

5.4.1 Samenhang met maatschappelijke organisaties

In meerdere gemeenten, waaronder aan het Canadaplein in Alkmaar, zijn goede ervaringen opgedaan met het combineren van een aantal sociaal culturele en maatschappelijke functies en gastvrije horeca op één plek. Op zo'n zogenaamde sociale rotonde werken bibliotheek, culturele en welzijnsinstellingen en het sociaal team van de gemeente met elkaar samen. Ook in onze gemeente is een start gemaakt met het verkennen van een dergelijke samenwerking.

De coalitie zet in op verder onderzoek naar de mogelijkheden van een sociale rotonde in Akersloot, Limmen en Castricum. Hierbij is in Castricum het Cultureel Centrum Geesterhage in beeld als locatie. We willen in kaart brengen welke organisatorische en bouwkundige aanpassingen nodig zijn om het gebruik van Geesterhage te optimaliseren. Naast betere dienstverlening biedt dit ook kans op verlaging van de exploitatiekosten.

5.4.2 Culturele evenementen

De coalitie wil ruimte bieden aan evenementen en recreatieve activiteiten die bijdragen aan levendige dorpen door actieve en tijdige ondersteuning van organisatoren binnen geldende kaders. Bestaande evenementen moeten worden versterkt en nieuwe initiatieven gestimuleerd, met name als deze kleinschalig zijn en de kwaliteit van onze dorpen en de omgeving versterken.

Speciale aandacht gaat uit naar het instandhouden en optimaal faciliteren van culturele tradities zoals het Rock'n Roll-festival in Akersloot, de Bloemendagen in Limmen, het Ringsteken in Bakkum, het Smaakmakersfestival in Castricum en de kermissen. Wij beschouwen de kermissen in onze dorpen als waardevol immaterieel cultureel

erfgoed en zetten ons in voor het behoud van deze traditie.

5.4.3 Cultuurbeleid

De einddatum van het huidige, gemeentelijke cultuurbeleid is 31 december 2026. De coalitie wil het beleid dit najaar evalueren en eventuele inhoudelijke, programmatische of financiële aanpassingen voorafgaand aan de verlenging van het beleid voorleggen aan de gemeenteraad.

■ 5.5 BIBLIOTHEEK ALS ONTMOETINGS- EN ONTWIKKELPLEK

De bibliotheek is een belangrijke maatschappelijke voorziening die bijdraagt aan leesvaardigheid, taalontwikkeling, digitale vaardigheden, ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling. De bibliotheek speelt een waardevolle rol voor jong en oud en helpt inwoners om mee te doen in een samenleving die steeds verder digitaliseert.

De coalitie hecht daarom grote waarde aan sterke en toegankelijke bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente. De vestigingen in Akersloot, Castricum en Limmen blijven behouden, zodat inwoners in alle delen van onze gemeente toegang houden tot boeken, informatie, educatie en activiteiten.

Wij stimuleren samenwerking tussen de bibliotheek, scholen, kinderopvang, culturele instellingen, welzijnsorganisaties, erfgoedorganisaties en de gemeente. Daarbij zien wij de bibliotheek als een plek waar lezen, leren, ontmoeten en participeren samenkomen. Speciale aandacht gaat uit naar het bevorderen van leesplezier en taalvaardigheid bij kinderen en jongeren, het versterken van digitale vaardigheden en het tegengaan van eenzaamheid en laaggeletterdheid.

De bibliotheek levert een belangrijke bijdrage aan gelijke kansen, sociale verbondenheid en een leven lang ontwikkelen voor alle inwoners van onze gemeente.

■ 5.6 RECREATIE

De gemeente versterkt recreatie op een duurzame en kleinschalige manier, passend bij het groene karakter van de gemeente. We investeren in wandel-, fiets- en recreatieve routes, verbeteren de bereikbaarheid van stranden en natuurgebieden, ondersteunen evenementen en stimuleren recreatie die bijdraagt aan leefbaarheid en lokale economie, met behoud van natuur, landschap en erfgoed. Waar mensen wonen en werken, en waar bezoekers verblijven, moeten mogelijkheden zijn om te recreëren.

De coalitie wil recreatie stimuleren op een manier die past bij natuur, landschap en rust. Wij willen overlast, bijvoorbeeld door grote groepen, voorkomen.

5.6.1 Recreatieve routes

Wij willen investeren in wandelroutes, kanoroutes, fietspaden en recreatieve verbindingen, waaronder een nieuw fietspad om Akersloot en Limmen met elkaar te verbinden. Ook zet de coalitie in op betere toegankelijkheid van landschap en natuurgebieden, betere bewegwijzering en recreatieve voorzieningen.

5.6.2 Recreatie als economische kans

Recreatie moet niet alleen prettig zijn voor inwoners, maar kan ook economische en maatschappelijke meerwaarde opleveren. Wij zien recreatie als een positieve bijdrage aan de leefbaarheid in onze dorpen én als positieve bijdrage aan de lokale economie.

■ 5.7 CULTUREEL ERFGOED EEN BETEKENISVOLLE PLEK GEVEN

De coalitie beschouwt cultureel erfgoed als een belangrijk onderdeel van de identiteit van onze gemeente. Erfgoed verbindt verleden, heden en toekomst en draagt bij aan de kwaliteit van onze leefomgeving, het toerisme en de lokale economie. Wij willen het verhaal van onze dorpen doorgeven aan toekomstige generaties en gaan verder met de uitvoering van de Erfgoednota.

Wij zetten in op behoud en versterking van zowel materieel als immaterieel erfgoed. Daarbij gaat het om monumenten, historische gebouwen, archeologische waarden en cultuurhistorische landschappen, maar ook om tradities, herdenkingen, evenementen en verhalen die van generatie op generatie worden doorgegeven. Bij ruimtelijke ontwikkelingen houden wij rekening met cultuurhistorische waarden. Door erfgoed een betekenisvolle plek te geven versterken wij de kwaliteit en identiteit van onze dorpen. Daarbij werken wij nauw samen met het Erfgoedplatform, Stichting Oer-IJ en de historische verenigingen.

Wij ondersteunen initiatieven die erfgoed zichtbaar, beleefbaar en toegankelijk maken voor inwoners en bezoekers, onder meer door educatie, communicatie en samenwerking met scholen en culturele instellingen. Speciale aandacht gaat uit naar het verhaal van het Oer-IJ, de verdere ontwikkeling van de Museale Hoek in Limmen en het behoud van tradities en herdenkingen die bijdragen aan de verbondenheid in onze dorpen. We onderzoeken op welke wijze we verzoeken voor financiële ondersteuning bij bijvoorbeeld publicatie van boeken, plaatsen van informatieborden of het organiseren van evenementen, een plek kunnen geven.

Onze ambitie is om de renovatie van de oude dienstwoning van de gemeente in de Museale Hoek af te ronden, voordat de Hortus Bulborum in het voorjaar van 2028 het 100-jarig bestaan viert.

■ 5.8 SUBSIDIEBELEID

Subsidies moeten doelgericht zijn, (in de basis) tijdelijk en worden toegekend als aanvulling op het exploitatiemodel van de ontvanger in plaats van het vervangen daarvan. Ontvangers in de sportsector en culturele instellingen worden gestimuleerd te voorzien in eigen inkomsten en kansen tot samenwerking te benutten.

Uitgangspunt is niet verder te bezuinigen op sport en cultuur, maar subsidies doelmatiger te besteden. Zo blijven subsidies mogelijk waar zij maatschappelijke doelen ondersteunen, die de gemeenteraad in haar beleid heeft vastgesteld.

Het eerder beschikbare bedrag van 70.000 euro op jeugdsubsidie in de sport was in die zin weliswaar niet doelmatig, maar dat het bedrag bij de ombuigingen is wegge gevallen heeft bij veel sportverenigingen geleid tot problemen. Daarom is in 2026 eenmalig een overgangsregeling ingesteld.

De coalitie voelt zich verantwoordelijk voor het opnieuw beschikbaar stellen van het bedrag, gekoppeld aan de beleidsdoelstellingen die in dit akkoord zijn geformuleerd. Het is de bedoeling om hiertoe zo snel als mogelijk een voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen, dat is afgestemd met het Platform Sport en verenigingen

■ 5.9 GEMEENSCHAPSFONDS

De gemeente gaat onderzoeken of een Gemeenschapsfonds opgezet kan worden. Dit fonds brengt inwoners uit de eigen gemeente, met eigen geld bij elkaar om eigen initiatieven te ontplooiën. Denk aan initiatieven op het gebied van kunst, cultuur, natuur, welzijn en sport. Een gemeenschapsfonds draagt bij aan een veerkrachtige en sociale samenleving.

Dit Fonds wordt niet vanuit de gemeente gefinancierd, maar krijgt zijn inkomsten van bedrijven en inwoners van de gemeente en brengt daarmee partijen samen rondom lokale initiatieven. Omdat een dergelijk fonds een ANBI-status kan krijgen, zijn de bijdragen aan het fonds aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Zo kunnen inwoners van de gemeente direct investeren in mensen en ideeën die de verschillende kernen mooier maken.

De coalitie ziet de rol van de gemeente nadrukkelijk in het onderzoeken en opstarten van een dergelijk fonds, waarna het zelfstandig verder kan.

■ 5.10 LEEFBAARHEIDSFONDS KERNEN GEMEENTE CASTRICUM

De gemeente gaat onderzoeken of een Leefbaarheidsfonds opgezet kan worden. De leefbaarheid van de kleinere kernen in de gemeente Castricum staat onder druk. Voorzieningen (dreigen) te verdwijnen, ontmoetingsplekken worden schaarser en het organiseren van activiteiten rust steeds vaker op de schouders van een beperkte groep vrijwilligers. Tegelijkertijd beschikken inwoners over veel kennis, betrokkenheid en initiatiefkracht. Juist inwoners weten vaak het beste wat nodig is om hun dorp of kern aantrekkelijk, vitaal en verbonden te houden.

Om deze kracht te ondersteunen wordt een Leefbaarheidsfonds Kernen ingesteld. Het fonds biedt inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties van Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude de mogelijkheid om initiatieven te realiseren die bijdragen aan de leefbaarheid, sociale samenhang, identiteit en aantrekkelijkheid van hun kern. Hierbij kan gedacht worden aan lokale activiteiten, ontmoetingen, promotie van de kern, cultuur, sport, vergroening, kleinschalige voorzieningen en andere initiatieven die een breed maatschappelijk belang dienen.

Uitgangspunt is dat inwoners zelf bepalen waaraan het beschikbare budget wordt besteed. Dit is bijvoorbeeld ook het uitgangspunt van het lopende initiatief van Little Local. Voor het leefbaarheidsfonds stelt de gemeente het budget en de kaders vast, maar de prioritering van initiatieven vindt zoveel mogelijk plaats door inwoners, bijvoorbeeld via dorpsraden, bewonerspanels of een lokale beoordelingscommissie. Daarmee wordt eigenaarschap versterkt en ontstaat ruimte voor initiatieven die aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap.

5.10.1 Financieel kader

Voorgesteld wordt om jaarlijks € 100.000 beschikbaar te stellen voor het Leefbaarheidsfonds Kernen. Dit bedrag biedt voldoende ruimte om zichtbare impact te realiseren, terwijl het een beperkt beslag legt op de gemeentelijke begroting. De middelen kunnen worden verdeeld op basis van een combinatie van een vast bedrag per kern en een deel op basis van inwonertal, zodat ook de kleinste kernen voldoende mogelijkheden hebben om initiatieven te ontplooiën.

5.10.2 Spelregels

Om een zorgvuldige en transparante besteding van publieke middelen te waarborgen gelden de volgende uitgangspunten:

- Het initiatief draagt aantoonbaar bij aan de leefbaarheid, sociale samenhang of aantrekkelijkheid van een kern.
- De aanvraag wordt ingediend door inwoners, bewonersgroepen, verenigingen of maatschappelijke organisaties zonder winstoogmerk.
- Het initiatief komt ten goede aan een bredere groep inwoners.
- Per initiatief kan maximaal 20% van het jaarlijkse kernbudget worden toegekend.
- Activiteiten mogen niet in strijd zijn met wet- en regelgeving of vastgesteld gemeentelijk beleid.
- Het fonds wordt niet ingezet voor commerciële activiteiten, politieke campagnes of religieuze doeleinden.
- Structurele exploitatiekosten en reguliere gemeentelijke taken komen niet voor financiering in aanmerking.
- Ontvangers leggen achteraf verantwoording af over de besteding van de middelen.

5.10.3 Ervaringen elders

Vergelijkbare leefbaarheidsfondsen, dorpsbudgetten en inwonersbudgetten worden in diverse Nederlandse gemeenten succesvol toegepast. De ervaringen laten zien dat inwoners meer verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, dat nieuwe initiatieven ontstaan en dat de sociale samenhang wordt versterkt. Door inwoners daadwerkelijk zeggenschap te geven over een deel van de beschikbare middelen wordt de betrokkenheid bij de eigen kern vergroot en wordt de veerkracht van kleine gemeenschappen versterkt. Met het instellen van een Leefbaarheidsfonds Kernen investeert de gemeente Castricum in de kracht van haar inwoners en in de toekomstbestendigheid van haar dorpen en buurtschappen. Hiermee wordt ruimte geboden aan lokale ideeën, initiatieven en oplossingen die bijdragen aan een leefbare, verbonden en vitale gemeente.

6. Sociaal domein

Onze gemeente staat landelijk in de top 3 van gemeenten die hoog scoren op het gebied van Brede Welvaart. Volgens de periodieke metingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) scoort onze gemeente vooral sterk op zaken als gezondheid, veiligheid, leefomgeving, sociale samenhang en tevredenheid met het leven. In vergelijking met landelijke cijfers ziet het CBS in onze dorpen relatief weinig armoede, een hoge arbeidsparticipatie en lage afhankelijkheid van sociale voorzieningen.

Dat betekent niet dat iedere inwoner dezelfde kansen, mogelijkheden of ondersteuning ervaart. Circa 4% van de ruim 37.000 mensen in onze gemeente, ongeveer 1.500 inwoners, lukt het niet om volledig zelfredzaam te zijn. De coalitie ziet het sociaal domein nadrukkelijk als gemeentelijke kerntaak en wil zorg laagdrempelig en lokaal bereikbaar houden. We kiezen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich kan ontwikkelen en ondersteuning kan krijgen. Daarbij bouwen we voort op het door de raad vastgestelde Integraal beleidskader sociaal domein "Iedereen doet mee" 2023-2027.

In het Integraal Beleidskader bestaat de sociale basis uit drie hoofddoelstellingen:

1. Gezond en Kansrijk opgroeien
2. Bestaanszekerheid
3. Gezond en vitaal ouder worden

De gemeente stuurt op deze drie doelstellingen, waarbij voor de uitvoering van het beleid een intensieve samenwerking is tussen het sociaal team, welzijnspartners, GGD Hollands Noorden, Zaffier en andere partners, zoals de buurtsportcoaches. Maar ook vrijwilligers, maatschappelijk werkers, mantelzorgers, (sport-)verenigingen en de kerk spelen een belangrijke rol in het dagelijks leven van onze inwoners.

Bij de uitvoering kiezen we voor een praktische aanpak, gericht op preventie, samenwerking en passende ondersteuning, zodat zorg en ondersteuning toegankelijk en toekomstbestendig blijft.

■ 6.1 ZELFREDZAAMHEID

Als vertrekpunt voor beleid gaat de coalitie uit van eigen kracht. Grote groepen inwoners hebben geen hulp of ondersteuning nodig. In hun leven beperkt de functie van de gemeente zich bijvoorbeeld tot het verlengen van paspoorten of de inrichting van de openbare ruimte. Voor hen dient de behoefte aan ondersteuning zich aan op specifieke momenten, bijvoorbeeld het consultatiebureau na gezinsuitbreiding, een (tijdelijke) uitkering na verlies van een baan of een beroep op hulpmiddelen vanuit de Wmo als ze op hogere leeftijd minder fit worden. De gemeente staat aan de lat om juist op die momenten een gedegen structuur en zekerheid te bieden. Dat doen we door onze organisatie, systemen en samenwerkingsverbanden goed op orde te hebben.

Naast het bieden van goede dienstverlening aan inwoners die daar recht op hebben, voelt de coalitie zich verantwoordelijk voor het toegankelijk en betaalbaar houden van het sociaal domein. Daarom sturen we op doelmatige ondersteuning, eigen regie en passende hulp voor inwoners die dat nodig hebben. Ondersteuning moet effectief zijn en niet bureaucratisch.

Zelfredzaamheid wordt versterkt door het omzien naar elkaar en door sterke sociale netwerken. De ondersteuning die nodig is kan dan, waar passend, deels sociaal en praktisch worden georganiseerd. Dit zien we bijvoorbeeld terug bij senioren die langer zelfstandig blijven wonen.

Welzijnsstichtingen voeren een groot deel van het sociale en preventieve werk uit dat door de gemeente wordt ondersteund en gesubsidieerd. De coalitie ziet het grote belang van hun werk. Bij de stichtingen zijn zowel vaste medewerkers als vrijwilligers actief. Zij houden zich in hoofdzaak bezig met preventie (problemen zoals eenzaamheid, sociale uitsluiting en overbelasting van mantelzorgers vroeg signaleren), participatie (inwoners helpen actief mee te doen in de samenleving) en sociale samenhang (ontmoetingen en buurtinitiatieven organiseren zodat inwoners elkaar ondersteunen). In relatie tot de subsidie zal de coalitie de komende jaren duidelijke doelen en verwachtingen meegeven.

■ 6.2 VRIJWILLIGERS

We onderschrijven het belang van de inzet van vrijwilligers binnen onze gemeente en waarderen de inzet van inwoners bij verenigingen, stichtingen, welzijn en evenementen. Ten gevolge van de dubbele vergrijzing zijn er zorgen of in de toekomst nog voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn.

De coalitie wil het vrijwilligersbeleid onder de loep nemen en het huidige vrijwilligersbeleid actualiseren, met daarbij onderzoek naar manieren om vrijwilligerswerk aantrekkelijk te houden en meer vrijwilligers te werven.

■ 6.3 EENZAAMHEIDSBESTRIJDING

Hoewel sprake kan zijn van eenzaamheid in alle generaties, doet dit gevoel zich met name voor bij jongeren en senioren. Als de kinderen de deur uit zijn, er na scheiding of overlijden geen partner meer in huis is en je na pensionering niet meer hoeft te werken, kunnen de dagenlang duren. Ruim 29% van de volwassenen zegt zich eenzaam te voelen.

De coalitie wil eenzaamheid terugdringen en zet daarom in op:

- Doorbreken van het taboe: Het bespreekbaar maken van eenzaamheid onder alle inwoners om te zorgen dat iedereen mee kan doen.
- Vroegtijdige signalering: Het inzetten op het voorkomen van (verergering van) vereenzaming door betere samenwerking tussen huisartsen, maatschappelijke partners en welzijnsorganisaties.
- Welzijn op Recept: bestendigen van de samenwerking met de huisartsen door inwoners via de huisarts door te leiden naar laagdrempelige activiteiten in de dorpskernen van de gemeente. De buurtsportcoaches zetten zich in om doorverwezen inwoners in beweging te krijgen en in contact te brengen met sportverenigingen.
- Ondersteunen van de coalitie eenzaamheidsbestrijding om eenzaamheid te herkennen en aan te pakken.

■ 6.4 JEUGD EN JONGEREN

Jeugdzorg is sinds 2015 als wettelijke taak belegd bij de gemeenten. Tot de Jeugdwet behoren de taakvelden jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en ondersteuning bij opvoeding en mentale gezondheid. Landelijke cijfers laten zien dat één op de zeven minderjarigen in meer of mindere mate begeleiding nodig heeft. Hoewel onze gemeente in positieve zin afwijkt van het landelijk beeld, zien ook wij een aanzienlijke behoefte aan zorg voor onze jeugd. Ons uitgangspunt is dat alle kinderen en jongeren de kans krijgen om zich te ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond of thuissituatie.

De zorg voor jongeren begint al voor de geboorte: volgens deskundigen zijn de eerste duizend dagen van groot belang voor de toekomst van een kind. Veel (aanstaande) ouders zijn zelfredzaam in die periode, een aantal niet. Daarbij geldt dat hoe eerder een start wordt gemaakt met hulp, hoe beter de resultaten zijn.

De coalitie hecht daarom groot belang aan preventie en vroegsignalering van eventuele noodzaak tot zorg.

Nu er meer kinderen in de jeugdzorg terecht komen, behandelingen langer duren en intensiever worden, lopen ook de kosten op. In sommige gemeenten zodanig dat noodgedwongen moet worden bezuinigd op andere beleidsvelden. De coalitie zet erop in om dit in de gemeente Castricum te voorkomen. Daarbij speelt de samenwerking met partijen, zoals huisartsen, scholen, jongerenwerkers, ouders en maatschappelijke organisaties, een belangrijke rol.

In de afgelopen bestuursperiode is sterk ingezet op maatregelen om de jeugdzorg toegankelijk, effectief en toekomstbestendig te houden door bijvoorbeeld de inzet van de jeugdhulpmedewerker bij de huisarts, de jeugdhulpspecialist en de ontwikkeling van (boven)regionale maatregelen. De coalitie is van plan deze ingezette lijn voort te zetten, bijvoorbeeld door (boven)regionaal bestuurlijk trekker te blijven op het gebied van Jeugdzorg+.

De mentale gezondheid van jongeren krijgt de komende bestuursperiode prioriteit. Daarbij zetten wij onder andere in op landelijke en regionale kennis en ondersteuning op het gebied van suïcidepreventie.

Wij zien sport als middel dat kan bijdragen aan gezond en kansrijk opgroeien. Daarom wordt in de hervormingsagenda jeugd en jongeren nadrukkelijk de samenwerking met de sportsector gezocht. Daarnaast zien wij kansen in de verbinding tussen sport, welzijn, onderwijs en cultuur, zodat jongeren zich breed kunnen ontwikkelen en actief kunnen deelnemen aan de samenleving.

■ 6.5 BESTAANSZEKERHEID

Veel inwoners hebben wel eens moeite om aan het einde van de maand alle rekeningen te betalen. Het aantal huishoudens in de gemeente waar dat altijd het geval is is beperkt tot ongeveer 1,3%. Ongeveer 500 inwoners leven structureel in armoede. Voor deze mensen zijn er regelingen die worden uitgevoerd door Zaffier.

De coalitie kiest voor ondersteuning die actief en gericht wordt ingezet. Het doel van deze ondersteuning is om inwoners bestaanszekerheid te bieden en waar mogelijk te helpen hun zelfstandigheid te vergroten. Ook omdat een structureel gebrek aan bestaanszekerheid vaak hand-in-hand gaat met andere sociale problematiek. Samenwerking met maatschappelijk partners kan helpen bij vroegsignalering van schulden, aandacht voor kinderen in armoede (als zij bijvoorbeeld geen lunchpakket mee naar school krijgen) en het voorkomen van financiële afhankelijkheid. De coalitie onderschrijft de landelijke doelstellingen om de schuldenproblematiek te halveren in 2030 en zet in op initiatieven die bijdragen aan het behalen van deze doelstelling.

Naast het voorkomen van financiële problemen, willen we perspectief bieden en inwoners ondersteunen bij het versterken van hun eigen mogelijkheden. Voor inwoners die langdurige ondersteuning nodig hebben blijft passende hulp vanzelfsprekend beschikbaar.

Wij vinden het belangrijk dat gemeenschapsgeld doelmatig wordt ingezet en daadwerkelijk bijdraagt aan het

verbeteren van de situatie van huishoudens die ondersteuning nodig hebben. De recent ingevoerde CastricumPas is hier een goed voorbeeld van. Het gebruik van de CastricumPas is nog in de opstartfase, Zaffier stuurt continu bij om het gebruik te optimaliseren, bijvoorbeeld via campagnes voor senioren. In het vierde kwartaal is de evaluatie van het gebruik en de samenwerking met JFSC gereed.

Zaffier voert een aantal landelijke, algemene regelingen uit en behartigt de belangen van gemeenten door efficiënt en effectief wetten en minimabeleid uit te voeren, met focus op inburgering, arbeidsparticipatie, sociale werkvoorziening, arbeidsintegratie en ondersteuning bij arbeidsbeperkingen. Daarnaast zet Zaffier zich in voor behoud en herstel van arbeidsbekwaamheid, uitstroom naar werk, financiële inkomensondersteuning, schuldhulpverlening, armoedebestrijding en maatschappelijke participatie.

In de gemeente maken 348 inwoners (peildatum 31 december 2025) gebruik van een uitkering. Basis is één van de wetten, waarvan de uitvoering gedelegeerd is aan Zaffier (denk aan Participatiewet, Wet Sociale werkvoorziening of Wet Inburgering). Daarnaast voert Zaffier andere taken onder mandaat uit zoals Social Return on Investment (SROI) en leefgeld aan Oekraïense ontheemden.

Zaffier belast de betalingen aan inwoners door aan de gemeente, bijvoorbeeld:

- bijstandsuitkeringen (BUIG);
- loonkostensubsidies (LKS);
- minimaregelingen;
- inburgeringsvoorzieningen;
- tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

We zien bij gemeente Castricum dat:

- de toename in het bijstandsvolume doorzet (instroom neemt toe en uitstroom daalt);
- de gemiddelde leeftijd van bijstandsgerechtigden hoger wordt (meer 55+);
- de groep met een langere verblijfsduur in de bijstand verder toeneemt.

De coalitie zet de komende jaren in op een afvlakking van de groeicurve en het stimuleren van de uitstroom uit de diverse wettelijke regelingen, zodat arbeidspotentieel en kwaliteiten van onze inwoners beter worden benut. In samenwerking met Zaffier onderzoeken we welke inzet hiervoor nodig is.

De gemeente heeft hierbij een financieel belang, omdat de kosten van de wettelijke regelingen hoger zijn dan de inkomsten vanuit het Rijk. Met de komst van de Participatiewet is de rijksverdelingssystematiek van de BUIG-budgetten gewijzigd. Dit is vooral nadelig voor gemeenten met minder dan 40.000 inwoners. Het tekort kan slechts in beperkte mate worden toegeschreven aan lokaal beleid of de uitvoering van de Participatiewet.

Het inkomensbeleid is primair een verantwoordelijkheid van het Rijk. Daarom zal de coalitie samen met andere nadeelgemeenten richting het Rijk (en de VNG) optrekken om hier aandacht voor te vragen met het doel dit te laten wijzigen.

Binnen de ontvangers van een uitkering is een groep inwoners, waarvan is vastgesteld dat zij niet in hun eigen levensbehoefte kunnen voorzien, bijvoorbeeld door werk, aangepast werk of werkend leren. Deze groep is redelijk stabiel en zal gebruik blijven maken van één van de wettelijke regelingen. Zaffier zal uiteraard ook bij deze groep inzetten op (gedeeltelijke) uitstroom naar (beschut) werk, maar inzet op uitstroom van deze groep heeft niet de hoogste prioriteit.

Daarnaast stromen er inwoners in de wettelijke regeling van de BUIG (bv. jongeren, mensen die een inkomstenvaal meemaken, nieuwe inwoners die een start maken in onze gemeente), die met de juiste ondersteuning en begeleiding wél in staat zijn om uit te stromen naar werkmogelijkheden.

De coalitie wil in samenwerking met Zaffier onderzoeken welke communicerende vaten we in beweging kunnen

krijgen, zodat we inwoners die sinds kort een beroep doen op één van de wettelijke regelingen, zo spoedig mogelijk kunnen coachen richting (deels) zelfstandige inkomsten. Naast het financiële voordeel vinden we dit ook uit sociaal oogpunt wenselijk.

Mensen die deelnemen aan de maatschappij door (vrijwilligers)werk of scholing te volgen ervaren meer zingeving, zijn minder vaak eenzaam, hebben een groter sociaal netwerk én, indien ze nieuw in Nederland zijn, leren sneller de taal.

Inzetten op meer maatschappelijke begeleiding bij statushouders zodat zij meer ondersteuning en motivatie ervaren bij inburgering is hier een onderdeel van. Zaffier heeft hiervoor al twee pilots gedaan in de regio. De coalitie zou hiervoor vanaf 2027 graag in samenwerking met Zaffier en andere maatschappelijke partners een pilot opzetten, zodat er meer aandacht is voor de nieuwe inwoners én zij beter en sneller kunnen inburgeren wat hun welzijn ten goede komt.

Tenslotte wil de coalitie in samenwerking met Zaffier blijven sturen op de resultaten van de gemeenteop het gebied van werk & inkomen, statushouders & inburgering en armoede & schulden via de Divosa-benchmark meten en vergelijken.

■ 6.6 SENIOREN

Een kwart van onze inwoners is 65 jaar of ouder. Velen van hen zijn vitaal en wonen tot op hoge leeftijd zelfstandig, anderen hebben ondersteuning nodig. Vaak wordt die ondersteuning geleverd door zorgorganisaties, maar ook door mensen uit hun directe omgeving. Wij hebben groot respect en waardering voor onze zorgverleners en mantelzorgers.

De coalitie zet beleidsmatig in op versterking van deze structuur en op het vergroten van de mogelijkheden voor inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en actief deel te nemen aan de samenleving. Daartoe willen we de samenwerking met Stichting Welzijn Castricum, Stichting Welzijn Ouderen Akersloot (SWOA), Stichting Welzijn Ouderen Limmen (SWOL), zorgpartners en huisartsen verder optimaliseren. Ook willen we mantelzorgers nog meer in hun kracht zetten door het onlangs vastgestelde mantelzorgbeleid verder uit te werken, met aandacht voor goede respijtzorg en soepel om te gaan met aanvragen voor mantelzorgwoningen.

6.6.1 Gezond en vitaal ouder worden

Zoals gezegd bouwt de coalitie voort op het Integraal beleidskader sociaal domein 'Iedereen doet mee' 2023-2027. Hierin staan de belangrijkste uitgangspunten beschreven om het beleidsdoel Gezond en vitaal ouder worden te realiseren, te weten:

- Zelfstandigheid en regie: De ambitie is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig, veilig en met eigen regie thuis kunnen blijven wonen en meedoen in de gemeenschap.
- Sociale veerkracht: Het versterken van initiatieven van inwoners (zoals zorgzame buurten) die eenzaamheid tegengaan en onderlinge verbinding bevorderen.
- Dementiezorg: Extra aandacht en ondersteuning voor senioren (65+) met beginnende dementie, zodat zij langer actief en in hun eigen omgeving kunnen blijven.
- Toegankelijke voorzieningen: Het stimuleren van laagdrempelige activiteiten en ontmoetingsplekken die bijdragen aan zowel de fysieke (voldoende bewegen en voeding) als de mentale vitaliteit. De gemeente zet met dit beleid in op preventie en een sterke sociale basis dichtbij huis, zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig en actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving.

6.6.2 Valpreventie

Een meer fysieke vorm van ondersteuning wordt geboden bij het voorkomen van lichamelijk letsel, zoals een gebroken heup, als gevolg van valpartijen. Door de juiste preventie, waaronder training en bewustwording, willen wij in toenemende mate werken aan het terugdringen van dit letsel. Dat betreft zowel het voorkomen van valpartijen in de woning als in het verkeer. Samen met de buurtsportcoaches biedt de coalitie een intensivering aan van het programma dat senioren helpt om veilig te fietsen op e-bikes en hun zelfvertrouwen in het verkeer te vergroten. Dat helpt inwoners mobiel, zelfstandig en actief te blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven.

■ 6.7 WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (Wmo)

Een sterke, sociale basis is cruciaal om ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning toegankelijk en betaalbaar te houden. Het doel van de coalitie is om inwoners tijdig te ondersteunen, zodat zwaardere zorg waar mogelijk kan worden voorkomen door lichte, laagdrempelige hulp en ontmoeting te bieden.

6.7.1 Toenemende vraag

De coalitie zet volop in op preventie en demping. Door buurtinitiatieven, vrijwilligerswerk en welzijnsvoorzieningen te faciliteren, wordt een deel van de Wmo-vragen in een vroeg stadium opgevangen. Dit helpt om de verwachte stijging van 7% meer toekenningen van Wmo-voorzieningen per jaar tijdig te adresseren. Het betreft inwoners van verschillende leeftijden, al zien we de grootste groei van de ondersteuningsvraag bij senioren.

Wij kiezen voor wijkgericht werken: Met de gebiedsanalyse (Gebiedsanalyse Focus verstevigen sociale basis 2026-2027) wordt ingezoomd op de verschillende dorpskernen om maatwerk per wijk te leveren.

Het Sociaal Team speelt een belangrijke rol bij de juiste begeleiding van hulpvragen. Ondanks dat de wachttijden zijn gedaald worden op dit moment nog niet alle vragen binnen de wettelijke termijn behandeld. De coalitie vindt het belangrijk dat inwoners tijdig worden geholpen en wil daartoe in BUCH-verband de bezetting op orde brengen.

6.7.2 Doelmatig gebruik van voorzieningen

Wij vinden het belangrijk dat hulpmiddelen en voorzieningen doelmatig en duurzaam worden ingezet, zodat ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die deze nodig hebben. We onderzoeken of voorzieningen voor een proefperiode kunnen worden verstrekt, waarin de aanvrager daadwerkelijk nut en gebruik van het verstrekte kan ervaren. Zo blijken nogal wat nieuw verstrekte driewielers ongebruikt in de schuur van cliënten te staan. Als blijkt dat een eerder gebruikte driewieler bevalt, kan na enige tijd een nieuw exemplaar worden verstrekt.

Om de kosten terug te dringen zijn wij verder in afwachting van de wetswijziging voor een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage, waar het kabinet aan werkt. De invoering hiervan wordt voorzien in 2028. Naast het terugdringen van de kosten zet de coalitie in op een regionale lobby richting Rijk en VNG om de dekking van de kosten voor Jeugdzorg en WMO voldoende vergoed te krijgen.

■ 6.8 INCLUSIE

In de vorige bestuursperiode is een inclusieagenda opgeleverd en zijn de eerste activiteiten uitgevoerd in samenwerking met het Platform gehandicaptenbeleid Castricum (PGBC).

In de komende periode zet de coalitie in op:

- evaluatie van de inclusieagenda, zodat deze nog beter aansluit bij het VN-verdrag Handicap;
- uitvoering van nog openstaande punten;
- het continueren van het maandelijks overleg met PGBC en overleggen met soortgelijke platformen.

■ 6.9 RECHTMATIGHEID

De coalitie is van mening dat elke euro gemeenschapsgeld, die de gemeente uitgeeft aan hulp en ondersteuning van onze inwoners, rechtmatig moet worden besteed. Daartoe is het noodzakelijk dat de BUCH-organisatie stappen vooruitzet bij inkoop- en contractmanagement. De controle op aanbieders is al verscherpt door de inzet van extra toezichthouders en moet blijvend worden geborgd door alleen met bewezen aanbieders te werken.

Wij willen duidelijke afspraken maken met aanbieders en sturen op transparantie, kwaliteit en naleving van gemaakte prestatieafspraken. Specifiek wil de coalitie meer controle op de kwaliteit van de geleverde jeugdzorg. Wij zetten via de GISD in op het verplichten van nieuw te contracteren zorgaanbieders om periodiek geanonimiseerde data aan te leveren over wachttijden, doorlooptijden en behaalde resultaten. Deze informatie wordt openbaar gemaakt en vormt de basis voor ons inkoopbeleid.

Misbruik van zorggelden onder andere door frauduleuze constructies en oneigenlijk gebruik van voorzieningen is onacceptabel. Wij werken samen met partners om fraude en misbruik tijdig te signaleren en tegen te gaan. Facturen dienen correct, onderbouwd en tijdig te worden ingediend.

■ 6.10 ASIEL EN MIGRATIE

Beleidsmatig en in landelijke en lokale media is veel aandacht voor mensen die niet in Nederland zijn geboren en op latere leeftijd naar ons land toekomen. Dat kunnen vluchtelingen zijn, immigranten, arbeidsmigranten of expats. In dit bestuursakkoord richten wij ons op de groepen, waarvoor de gemeente een wettelijke of maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft op het gebied van opvang, huisvesting, inburgering en participatie.

6.10.1 Asielzoekers

Er komen veel asielzoekers naar Nederland. Na aanmelding in Ter Apel worden zij ondergebracht in een Asielzoekerscentrum (AZC) onder verantwoordelijkheid van het COA. In de Spreidingswet is vastgelegd dat elke gemeente in Nederland een AZC moet huisvesten. Van de 342 gemeenten in Nederland voldoen er ongeveer 250 medio mei 2026 (nog) niet aan de Spreidingswet. De minister heeft deze gemeenten om opheldering en om hun plannen gevraagd.

De coalitie wil zich houden aan de wet en neemt deze verantwoordelijkheid serieus. Tegelijkertijd kent onze gemeente ruimtelijke beperkingen, die het realiseren van een opvanglocatie complex maken. Beschermende regimes, zoals Natura 2000, Beschermd Landschap, NNN- en weidevogelgebieden, maar ook stikstofregels, verkeerskundige beperkingen en netcongestie maken het vinden van een geschikte locatie uitermate moeilijk. Ook zijn er nauwelijks leegstaande gebouwen in de gemeente, die in dat geval voor deze opgave in aanmerking zouden kunnen komen.

De coalitie wil daarom samen met het Rijk, de provincie en het COA onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om invulling te geven aan de opgave. Daarbij sluiten wij maatwerk niet uit. Gezien het maatschappelijke belang van opvang en het mogelijk tijdelijke karakter van een opvanglocatie vinden wij het verdedigbaar om te verkennen welke juridische en ruimtelijke mogelijkheden er bestaan, zonder afbreuk te doen aan natuurwaarden, leefbaarheid en veiligheid.

Ook zien wij kansen in regionale samenwerking. Samen met buurgemeenten willen wij onderzoeken hoe opvangopgaven op een evenwichtige manier kunnen worden ingevuld, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van iedere gemeente.

De coalitie wil dat het college voortvarend aan de slag gaat om de mogelijkheden tot uitvoering van de spreidingswet te verkennen en hiervan verslag te doen aan de gemeenteraad in het vierde kwartaal 2026.

Als er een AZC-vestiging in de gemeente zou komen, dan vinden wij het voor de sociale cohesie belangrijk dat de bewoners meteen starten met meedoen aan de samenleving. Denk hierbij aan (vrijwilligers)werk, taalmaatjes en activiteiten organiseren met omwonenden (denk aan een initiatief als Castricum aan tafel, meehelpen tijdens BBQ of uitjes van zorgcentra). Indien mogelijk richten we een Meedoenbalie in binnen een AZC. Inzet van deze bewoners kan bijdragen aan een impuls aan de economie, als zij hun kwaliteiten en mogelijkheden kunnen benutten door bijvoorbeeld te werken bij onze ondernemers. Bovendien vragen we het COA om voor de levering van goederen en diensten zo veel mogelijk gebruik te maken van lokale en regionale ondernemers.

De minister en de Commissaris van de Koning zijn uitgenodigd om met onze gemeente het gesprek aan te gaan. Tijdens deze gesprekken zullen ook de beperkingen, zoals eerder benoemd aan de orde komen. Inzet is dat ook reguliere (tijdelijke- en permanente) woningbouw doorgang kan vinden.

6.10.2 Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling (AMV)

Ten aanzien van de opvang van AMV-ers willen we onderzoeken of hier een kleinschalige locatie voor te vinden is, eventueel in combinatie met bestaande (zorg)locaties. Ook zal vanaf dag één ingezet worden op samenwerking met gemeentelijke en regionale onderwijsinstanties en de inzet van buddy's. We willen de AMV'er snel wegwijs maken in onze gemeente en criminalisering (jonge statushouders zijn vaak het doelwit van criminele organisaties) voorkomen. Ook zoeken we de samenwerking met sportondernemers, zodat naast onderwijs en integratie, aandacht is voor bewegen. Dit draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid.

6.10.3 Statushouders

Het Rijk bepaalt elk half jaar hoeveel statushouders iedere gemeente in die periode moet huisvesten. Dit aantal is de zogeheten taakstelling. Het betreft mensen die naar Nederland zijn gekomen en waarvan de IND heeft bepaald dat zij recht hebben op verblijf in ons land. De gemeente is voor deze statushouders verantwoordelijk voor het regelen van passende woonruimte, inburgering en bestaanszekerheid.

Het voorzien in passende woonruimte is een grote uitdaging. Voor statushouders met een gezin is dit soms realiseerbaar, omdat bij Kennemer Wonen incidenteel een gezinswoning beschikbaar komt voor verhuur middels de mogelijkheid van directe toewijzing. Die match ontbreekt veelal bij het huisvesten van 1- persoonshuishoudens. Als tijdelijke oplossing is de afgelopen jaren voor deze mensen in huisvesting voorzien op zogenaamde 'tussenlocaties'. De coalitie zet zich ervoor in, dat deze locaties binnen een jaar niet meer ingezet worden als huisvesting voor statushouders. Na het zomerreces van 2026 volgt een informatieavond, waarin de stand van zaken rondom de sluiting van de huidige, tijdelijke locaties én de mogelijkheden voor alternatieve huisvesting toegelicht worden.

Parallel hieraan wordt voor 1 juli 2027 de nieuwe huisvestingsverordening opgesteld en ter vaststelling aangeboden aan de raad. Onderdeel daarvan is de directe toewijzing en urgente doelgroepen, zodat ook nieuwkomers waar nodig in aanmerking kunnen komen voor snellere doorstroom.

De coalitie vindt dat alle woonruimte, zowel op tussenlocaties als flexwoonlocaties, moet voldoen aan minimale kwaliteitseisen. Goede huisvesting is een voorwaarde voor een goede start met de inburgering. Vanwege beperkingen als ruimte, regelgeving en netcongestie is het realiseren van nieuwe, permanente woningen een lastige opgave, zeker op korte termijn. Flexwoningen, zoals eerder tot stand gebracht in het project 'Wonen bij Cas' bij Berg en Bal, bieden een oplossing voor een periode van tien jaar of meer.

De coalitie wil zo spoedig mogelijk nog een aantal van dit soort projecten realiseren. Hierbij wordt starters, spoedzoekers en statushouders in een afgesproken verhouding huisvesting geboden. Meer locaties voor flexwonen maakt het gebruik van tussenlocaties overbodig.

6.10.3.1 Begeleiding integratie statushouders

De coalitie vindt het belangrijk dat statushouders vanaf hun start in onze gemeente goed worden begeleid en ondersteund om de integratie te laten slagen. We zetten alle beschikbare middelen daarvoor in. Hiervoor is een breed aanbod beschikbaar. Wat betreft de wet inburgering zijn de taken belegd bij Zaffier en Inova is opdrachtnemer voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding. Daarnaast is er een groot aantal vrijwilligers dat statushouders begeleidt in hun eerste periode in onze gemeente. Bij de werving en aansturing van vrijwilligers heeft Stichting Welzijn een belangrijke rol. Stichting Welzijn coördineert bijvoorbeeld het project Samenspraak om statushouders te helpen de taalvaardigheid te verbeteren. Daarnaast stimuleren we maatschappelijke initiatieven, zoals B2B (buddy 2 buddy) en Castricum aan Tafel. Ook sportverenigingen en sportondernemers dragen bij aan de integratie.

Gezien de grote opgave op het gebied van wonen en de beperkt beschikbare ruimte ziet de gemeente op dit moment geen mogelijkheden om boven op de wettelijke taakstelling extra opvangcapaciteit te realiseren.

6.10.4 Oekraïense ontheemden

De gemeente trekt samen met de andere BUCH-gemeenten op in de opvang van Oekraïense ontheemden. Voor de huisvesting wordt regionaal samengewerkt en geldt een gezamenlijke inspanningsverplichting.

De opvang is georganiseerd onder de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB), die loopt tot 4 maart 2027 en wordt naar verwachting verlengd tot 4 maart 2028. De financiering vindt plaats via een landelijke regeling. Na afloop van de RTB wordt doorstroom verwacht naar andere verblijfsregelingen. Hierbij nemen we onze verantwoordelijkheid.

6.10.5 Arbeidsmigranten

In de huidige economie kunnen we niet zonder arbeidsmigranten; niet in onze kenniseconomie, de zorg, de bouw of de landbouw. Soms wonen zij een paar maanden hier, soms een paar jaar. Hoe lang of kort ook, goede huisvesting is belangrijk. Helaas wonen veel arbeidsmigranten nog in slechte en onveilige huizen. Soms leven er te veel mensen in één woning. Ook komt het voor dat kamers of recreatiewoningen illegaal worden verhuurd. Dat zorgt voor onveilige situaties en overlast.

De coalitie wil dit, samen met partners, aanpakken. Hierbij is de Wet goed verhuurderschap (Wgv) het uitgangspunt. Het melden van ongewenst verhuurgedrag bij de gemeente wordt gestimuleerd. Ook zal er, vanuit het oogpunt van veiligheid, contact blijven met CoMensha (coördinatiecentrum mensenhandel) om eventuele arbeidsuitbuiting te voorkomen, te signaleren en te doen stoppen.

7. Volksgezondheid en milieu

Gezondheid begint bij een goede leefomgeving. De coalitie ziet gezondheid als kernopgave voor de gemeente. Wij koppelen deze opgave aan voorzieningen, leefbaarheid en kwaliteit van de woonomgeving. Gezondheidsproblemen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarom investeren wij deze bestuursperiode zowel in preventie, als vroegsignalering van gezondheidsproblemen, als in een gezonde fysieke leefomgeving. Het belang van reductie van bestrijdingsmiddelen, in de landbouw en bollenteelt, wordt door de coalitie onderschreven.

Bij de keuzes die wij maken voor de inrichting van onze leefomgeving houden wij nadrukkelijk rekening met de effecten op gezondheid, luchtkwaliteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Een gezonde leefomgeving draagt niet alleen bij aan het voorkomen van gezondheidsproblemen, maar ook aan een duurzame en aantrekkelijke gemeente voor huidige en toekomstige generaties. Daar hoort bij dat circulair gebruik van grondstoffen de gezondheid niet in de weg mag staan (bijvoorbeeld door gebruik van staalslakken).

Daarnaast stimuleren we sport en bewegen, zetten we in op een rookvrije generatie, bestrijden we eenzaamheid en zorgen we ervoor dat inwoners laagdrempelig toegang hebben tot informatie over het brede scala aan onderwerpen waarop dit programma betrekking heeft.

■ 7.1 PREVENTIE EN GEZOND LEVEN

Gezondheid bevorderen is beter dan zorg organiseren, nadat problemen zijn ontstaan. De coalitie wil gezondheidsproblemen zoveel mogelijk voorkomen. Daarom werken we aan een omgeving die uitnodigt tot gezonde keuzes.

We maken ons zorgen over de gezondheid van een deel van onze inwoners: de helft beweegt minder dan volgens de richtlijnen nodig is (hoofdstuk 5) en 12% van de volwassenen en 5% van de minderjarigen leeft met obesitas. Daarom versterken wij de aandacht en financiële middelen voor bewegen en sport.

7.1.1 Toegankelijke ondersteuning voor inwoners

De coalitie vindt dat inwoners die hulp nodig hebben deze makkelijk moeten kunnen vinden om mee te kunnen doen en toegang te hebben tot goede voorzieningen. Signalen van eenzaamheid, verslaving en andere problemen moeten

vroeg worden opgepakt in samenwerking met huisartsen, scholen en verenigingen. Ondersteuning moet dichtbij, toegankelijk en praktisch georganiseerd zijn. We versterken de bibliotheek in de rol die ze daarbij hebben.

7.1.2 Aandacht voor mentaal welzijn

Naast fysiek welzijn gaat onze aandacht nadrukkelijk uit naar mentaal welzijn. Eenzaamheid en psychische problemen zijn thema's, waarvoor inwoners ondersteuning moeten kunnen krijgen van de gemeente en haar partners. Ook hier is het vroeg signaleren van de problemen cruciaal. Meedoen, sociale verbondenheid en voorzieningen voor inwoners maken deel uit van mogelijke oplossingen.

7.1.3 Sport en bewegen als gezondheidsinstrument

De coalitie ziet sport en bewegen als buitengewoon belangrijk voor gezondheid en leefbaarheid. Veilige wandel- en fietsroutes, goede sportvoorzieningen en levendige sportverenigingen waar mensen zich thuis voelen zijn daarbij een vanzelfsprekend onderdeel van ons beleid op het gebied van volksgezondheid.

7.1.4 Samenwerkingspartners

Formeel gezien zijn huisartsen zelfstandig ondernemers. Tegelijkertijd leveren ze een grote bijdrage aan de volksgezondheid en zijn ze voor de gemeente een belangrijke samenwerkingspartner. De afgelopen jaren hebben huisartsen er veel taken bij gekregen. Zij worden daarbij geassisteerd door praktijkondersteuners. Voor de gesprekken met en behandeling van patiënten is extra ruimte nodig. De coalitie denkt actief mee om dit mogelijk te maken. Zo wordt bij de nieuwbouw op de plaats van de Maranathakerk een nieuwe praktijk voor eerstelijnszorg gerealiseerd, waar de huisartsen van de Dorpspraktijk zich kunnen vestigen. In Bakkum kijken we naar inpassing van de praktijk in de ontwikkeling aan de Stetweg/Schulpstet en voor de praktijk in Castricum-Oost ondersteunen wij de nieuwbouwplannen langs de C.F. Smeetslaan. In Limmen zou een dependance van het gezondheidscentrum een goede oplossing kunnen zijn voor de nieuwe wijken in Zandzoom.

De ambulancezorg in Noord-Holland Noord is georganiseerd via de Regionale Ambulancevoorziening Noord-Holland Noord (RAV NHN), een samenwerkingsorganisatie van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en het Witte Kruis. De gemeente Castricum ligt precies aan de grens van het werkgebied van deze organisatie en wordt mede bediend door de ambulancedienst vanuit de veiligheidsdienst in de regio Kennemerland.

De coalitie vindt dat ambulances snel ter plaatse moeten zijn. Nu komen de ambulances uit standplaatsen in Alkmaar-Noord, Heiloo, Heemskerk en Velsen. Dat kost tijd, een kwart van de ambulances heeft een langere aanrijtijd dan de doelstelling van 15 minuten, terwijl iedere seconde telt. We willen dit probleem oplossen in overleg met betrokken partijen, omdat het aantal inwoners in onze gemeente groeit en steeds meer sprake is van verkeerscongestie.

Welzijnspartners voeren veel werk uit op het terrein van preventie. De gemeente ondersteunt en subsidieert deze werkzaamheden. Een uitgebreide omschrijving van de werkzaamheden van stichting Welzijn staat in hoofdstuk 6.

De gemeente stelt in haar beleid doelen op het gebied van gezondheid, sportparticipatie en een actieve leefstijl, Team Sportservice Kennemerland draagt bij aan deze doelen door de inzet van buurtsportcoaches. Ook de diverse (sport)verenigingen zorgen ervoor dat inwoners bewegen en meedoen.

De opdracht van de buurtsportcoaches is inwoners van alle leeftijden meer te laten bewegen. Zij geven geen reguliere sportlessen, maar fungeren als verbinder, aanjager en adviseur. Vanwege het grote belang van hun werkzaamheden, en de ambitieuze doelen die de coalitie stelt, willen wij de samenwerking intensiveren.

GGD Hollands Noorden is de uitvoeringsorganisatie voor de publieke gezondheidszorg in de 17 gemeenten van Noord-Holland Noord. Voor de inwoners van onze gemeente houdt de GGD zich bezig met:

- Jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar), gezondheidsbevordering en preventie, ouderengezondheidszorg en openbare geestelijke gezondheid.

- De bestrijding van infectieziekten: Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) maakt daar deel uit van uit. Tijdens en na corona is bij een deel van onze inwoners twijfel ontstaan over het nut van vaccineren. Daardoor is het percentage kinderen dat is gevaccineerd gedaald tot onder de 90%. De GGD beschouwt dit als ondergrens voor groepsbescherming. RVP-vaccinaties zijn niet verplicht, maar het programma heeft zich al 60 jaar bewezen. Wij kiezen daarom voor voorlichting, bereikbaarheid en het stimuleren van deelname binnen de landelijke wettelijke kaders.
- Veilig Thuis Noord-Holland Noord: Voor inwoners van de gemeente Castricum is Veilig Thuis het regionale meldpunt voor huiselijk geweld, kindermishandeling en andere vormen van onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties. De organisatie werkt voor alle gemeenten in Noord-Holland Noord en heeft belangrijke taken: advies geven, meldingen ontvangen en beoordelen, onderzoek naar veiligheid en het organiseren van hulp. Verder houdt Veilig Thuis zich bezig met crisisinterventie. Bij acute onveiligheid kan direct worden ingegrepen. Sinds 2026 beschikt Veilig Thuis Noord-Holland Noord over een eigen Crisis Interventie Team dat 24 uur per dag bereikbaar is voor ernstige crisissituaties. De coalitie vindt de werkzaamheden van Veilig Thuis van groot belang.
- Rampenbestrijding en toezicht.

7.1.5 Schiphol

De coalitie begrijpt het economisch belang van Schiphol voor Nederland en dat ook onze eigen inwoners graag willen reizen en op vakantie willen gaan. Maar we vinden dat gezondheid en leefbaarheid zwaarder moeten wegen dan het economische belang.

Vluchten op de Polderbaan van Schiphol hebben grote invloed op onze regio. Veel inwoners van Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude ervaren geluidsoverlast, vervuiling, stress en verstoring van nachtrust door het vliegverkeer. Onderzoek van de GGD Kennemerland laat zien dat deze overlast al jaren niet minder wordt en zal toenemen door een recent besluit van de luchtverkeersleiding om een vertrekroute te verleggen. Hierdoor komen 600 nachtvluchten extra per jaar over onze regio. De ervaren geluidshinder en de uitstoot van stikstof en fijnstof hebben een negatieve invloed op de gezondheid en leefomgeving van onze inwoners.

We willen dat de verlegging van deze vertrekroute tijdig en grondig wordt geëvalueerd. Daarnaast betekent het keuzes maken: stimuleren van meer en betere internationale treinverbindingen; inzetten op groene innovatie; samenwerken met bewoners en organisaties die het belang van een goede leefomgeving en een gezond klimaat nastreven; en een actieve lobby inzetten aan ambtelijke en bestuurlijke tafels op beperking van de overlast.

Ook blijven we inzetten op een reductie van het totaal aantal inkomende vluchten op de Polderbaan; een nachtsluiting van de Polderbaan; en een eerlijke verdeling van aanvliegroutes over heel Nederland. Daarnaast ziet de coalitie erop toe dat toekomstige en huidige bewoners goed geïnformeerd zijn over wat het betekent om in een geluids- en beperkingsgebied te wonen en welke maatregelen kunnen worden getroffen, bijvoorbeeld maatregelen via Omgevingsfonds Schiphol.

7.1.6 Dierenwelzijn

Naast zorg voor mensen kiest de coalitie nadrukkelijk voor goede zorg voor dieren. Bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte houden wij rekening met dierenwelzijn en biodiversiteit, bijvoorbeeld door natuurinclusief groenbeheer, nestgelegenheden en diervriendelijke oevers.

De gemeente is wat ons betreft verantwoordelijk voor toezicht op mogelijke misstanden en draagt zorg voor voldoende losloopgebieden voor honden. In deze ambitie past een structurele ondersteuning voor het Dierenduintje in Bakkum, waar zelfs weggelopen, achtergelaten en verwaarloosde dieren met liefde worden opgevangen en verzorgd. De coalitie onderschrijft wet- en regelgeving op het gebied van ritueel slachten.

Verder zet de coalitie erop in dat meer BOA's opgeleid worden tot specialist dierenwelzijn (taakaccent dierenwelzijn). Hierdoor kunnen signalen van dierenmishandeling en verwaarlozing sneller worden opgepakt en de samenwerking met politie, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en dierenwelzijnsorganisaties worden versterkt.

■ 7.2 MILIEU

Het milieu omvat de fysieke omgeving van mens, dier en plant, waaronder lucht, water, bodem, landschap, natuur, geluid, afvalstoffen en andere factoren die de kwaliteit van de leefomgeving beïnvloeden. De regels over de ruimte waarin we wonen, werken, reizen en recreëren zijn vastgelegd in de Omgevingswet. De wet is op 1 januari 2024 in werking getreden en heeft tientallen bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, natuur en ruimtelijke ordening samengevoegd.

Bij aanvragen voor aanpassing van de fysieke leefomgeving toetst de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) of er een vergunning kan worden verstrekt. De OD NHN is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten en de provincie. De dienst is ook verantwoordelijk voor toezicht, handhaving en milieuvadvis. Al langere tijd worden gesprekken gevoerd over het meer robuust maken van de OD. Fusie met een andere omgevingsdienst heeft in dat geval onze voorkeur. Hierbij blijven we kritisch op de hoogte van bijdrage van de deelnemers.

Bestuurlijk hecht de coalitie veel waarde aan het behouden van het karakter van de dorpen in de gemeente Castricum. Daar horen duinen, polders, natuurgebieden (de groene verbindingen) en het groen in de dorpen bij. Met het karakter van de dorpen en het landelijke gebied gaan we zuinig om en we versterken deze om de biodiversiteit te vergroten, bijvoorbeeld door bomen aan te planten en te beschermen.

In de uitvoeringsagenda van dit bestuursakkoord zetten we in op natuurbeheer, behoud van open landschap, vergroening van de dorpskernen en bescherming van recreatieve natuurgebieden.

7.2.1 Een beter milieu begint bij jezelf, maar eindigt daar niet

Bestuurlijk wordt milieubeleid meestal gezien als een combinatie van individueel gedrag, marktprikkels, wet- en regelgeving, technologische ontwikkeling en ruimtelijke en institutionele keuzes. Huishoudens kunnen hun bijdrage leveren, graag zelfs, maar de grote keuzes worden gemaakt door overheden en het bedrijfsleven.

De coalitie kiest daarom voor een realistisch milieubeleid via communicatie en bewustwording in plaats van via dwang, verboden en (extra) belastingen.

7.2.2 Afval

We gaan voor een schone en nette gemeente, waarin afval op tijd wordt opgehaald en zwerfvuil actief wordt aangepakt. Inwoners moeten eenvoudig hun afval kwijt kunnen, zonder ingewikkelde regels of boetes. Gemeente Castricum heeft al mooie resultaten bereikt in het terugdringen van restafval. Met de huidige 75-80 kilo behoort de gemeente Castricum op dit moment tot de best presterende gemeenten in Noord-Holland.

Met het oog op landelijke ontwikkelingen zoals CO₂-heffing en afvalstoffenbelasting blijft de coalitie zich inzetten voor meer scheiden van afvalstoffen en de kwaliteit hiervan. We verbeteren dit verder door het optimaliseren van het systeem waarmee wij afval scheiden. Hiervoor is het onlangs vastgestelde nieuwe beleidsplan Afval ons fundament.

De wijze waarop we omgaan met waardevolle grondstoffen heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld, net als op andere terreinen. De opgaven grijpen bovendien steeds meer op elkaar in. Het beheer van de openbare ruimte en de inrichting ervan bij nieuwbouw of renovatie heeft een wisselwerking met het afvalbeleid. Hetzelfde geldt voor de opgaven energie, emissie en circulaire economie. Communicatie en betrokkenheid van inwoners loopt als een rode draad door veel wat de gemeente doet. Met het nieuwe beleidsplan houdt de coalitie rekening met deze integraliteit.

■ 7.3 ENERGIE

We werken aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur. De coalitie stimuleert huishoudens hun woningen beter te isoleren, waar mogelijk in combinatie met het duurzaam opwekken en verstandig verbruiken van energie.

Voor de energietransitie zet de coalitie in op zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen en op een slimme balans tussen opwekken, opslag en verbruik van stroom. Om dit te bereiken steunt de coalitie het ingezette beleid van team Klimaat om met de inwoners en ondernemers te komen tot gezamenlijke oplossingen en collectieve initiatieven die

verduurzaming mogelijk maken. Windmolens en zonnepanelen op agrarische grond passen niet in onze plannen, met uitzondering van 'kleine' windmolens. We staan toe dat agrarische ondernemers op hun eigen erf één windmolen tot 15 meter hoogte kunnen plaatsen.

De coalitie volgt met belangstelling de actuele ontwikkelingen op het gebied van kernenergie, zoals de mogelijke plaatsing van Small Modulair Reactors (SMR's) in de gemeente Den Helder.

De coalitie maakt zich grote zorgen over de netcongestie. Nieuwe aansluitingen en verzwaring van bestaande aansluitingen zijn in onze regio bijna niet meer mogelijk. Panden voor bedrijven, maatschappelijke instellingen en huishoudens worden opgeleverd zonder dat zij kunnen beschikken over stroom. Soms wordt nu jarenlang gewacht op de gewenste aansluiting. Wij vinden dat het Rijk en Liander binnen afzienbare tijd met een oplossing voor dit probleem moeten komen.

Daarnaast leidt de energietransitie de komende jaren tot een grote opgave voor de aanleg van kabels en leidingen. Netverzwaring, laadinfrastructuur, transformatorlocaties en duurzame warmte vragen fysieke ruimte in bestaande straten en in de ondergrond. Netcongestie is daarom niet alleen een opgave voor het Rijk en Liander, maar ook voor de gemeente. Er moet tijdig gestuurd worden op tracés, vergunningen, planning en communicatie met bewoners. Ook is afstemming nodig met wegen, riolering, groen en klimaatadaptatie. De coalitie vraagt aandacht voor regie hierop om risico op vertraging, dubbele werkzaamheden, hogere kosten en meer hinder voor inwoners en ondernemers te beperken.

In samenwerking met de regio blijft de coalitie zich hard maken voor een nieuw energietracé, waarbij ons duinlandschap en weidevogelgebied worden ontzien.

■ 7.4 KLIMAAT

Ook in onze gemeente hebben de veranderende weersomstandigheden, zoals hitte, droogte en hevige neerslag, gevolgen. De coalitie wil hierop acteren door blijvend te vergroenen, te werken aan biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. Het vastgestelde Klimaatprogramma 2025-2030 is hier het fundament voor. Dit programma richt zich op het terugbrengen van de CO₂-uitstoot en de overgang naar een circulaire economie in 2050. Het beleid is onderverdeeld in de volgende concrete speerpunten.

7.4.1 Warmteprogramma

De gemeente gaat stapsgewijs over op duurzame verwarming, zoals warmtepompen, om in 2050 aardgasvrij te zijn. Samen met de bewoners, bedrijven en netbeheerders proberen we om kleinschalige stappen te zetten. De wijk Albertshoeve in Castricum-Oost is relatief modern, met goed geïsoleerde woningen, waarvan een substantieel aantal wordt beheerd door Kennemer Wonen. In deze wijk bezien we of onze aanpak goed bevalt en tot de gewenste resultaten leidt. We kiezen daarbij voor stimuleren in plaats van dwang.

Per wijk wordt een uitvoeringsplan gemaakt, waarna de uitvoering start. Per 2030 moeten er 6 uitvoeringsplannen gestart zijn.

7.4.2 Subsidies en energiebesparing

Het verbeteren van isolatie is dé kans om in veel woningen het energieverbruik terug te dringen en de energierekening te verlagen. Door gerichte communicatie, subsidies en in samenwerking met CALorie stimuleren we huishoudens om hun woningen beter te isoleren, waar mogelijk in combinatie met het duurzaam opwekken en verstandig verbruiken van energie.

7.4.3 Klimaatadaptatie

Om voorbereid te zijn op droogte, wateroverlast en druk op natuurgebieden kiezen we voor een toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte. Water en bodem krijgen nadrukkelijk een plek bij ruimtelijke ontwikkelingen. Met partners als PWN en HHNK investeren we gezamenlijk in wateropvang, klimaatbestendig inrichten van wijken en

bescherming van grondwater. Subsidie is beschikbaar voor het vergroenen van tuinen en daken, zoals het aanleggen van een groen dak of het afkoppelen van regenwater.

7.4.4 Circulaire economie

De coalitie ondersteunt maatregelen die leiden tot het meer circulair maken van de economie door bijvoorbeeld minder afval, circulair bouwen, hergebruik van grondstoffen, bewust consumeren en duurzame landbouw.

Het onlangs geopende kringloop-brengpunt is hier een voorbeeld van. De coalitie wil dat de gemeente ook hier het goede voorbeeld geeft door zelf duurzaam te bouwen, te recyclen en waar mogelijk circulair in te kopen.

7.4.5 Samenwerking met CALorie, inwoners en bedrijven

Naast de activiteiten vanuit de gemeente stimuleren wij vanuit de coalitie initiatieven vanuit inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) netwerkpartners op het gebied van vrijwillige verduurzaming van woningen, bedrijven en verenigingen. Bijvoorbeeld initiatieven voor vergroening en klimaatadaptatie, zoals groene daken, het uitdelen van regentonnen en meedoen met het NK Tegelwippen. Verder zetten wij in op energiecoaches en doe-het-zelf-trajecten die inwoners helpen energie te besparen. Verleiden werkt beter dan verplichten. CALorie is bij deze activiteiten een bewezen partner. Uiteindelijk is het aan onze inwoners zelf waar ze aan mee willen doen en wat hun financiële mogelijkheden daarvoor zijn.

Doel is om in 2030 minstens vijf samenwerkingen te hebben met bedrijven, woningcorporatie of scholen om de private en publieke ruimte klimaatrobuust in te richten. Ook het verduurzamen van bedrijventerreinen is hier onderdeel van. Op de Castricummerwerf is de verduurzaming samen met de ondernemers en CALorie Business al in gang gezet. De coalitie zoekt ook de samenwerking met natuurverenigingen en landschapsbeheerders. Wij vragen de ambtelijke organisatie om klimaatadaptatie op te nemen in ieder plan rondom nieuwbouw, wegen en waterbeheer.

Samen met (agrarische) ondernemers, natuurbeheerders, maatschappelijke organisaties en onze inwoners zorgen we voor meer groen in onze kernen. We beschermen zo mensen, dieren en natuur en borgen lokale betrokkenheid en participatie. Door deze aanpak kunnen we het unieke landschap straks doorgeven aan volgende generaties. Voor de coalitie is initiatief vanuit het maatschappelijk middenveld de sleutel tot een succesvol programma.

7.4.6 Duurzame mobiliteit

Verkeer en vervoer zijn verantwoordelijk voor circa 25% van de regionale CO₂-uitstoot. Om deze te reduceren zet de coalitie in op gedragsverandering richting duurzaam vervoer. Met de nadruk op fietsen, elektrische (deel)auto's en goed openbaar vervoer. (Zie ook hoofdstuk 2, verkeer en vervoer.)

De coalitie blijft aangesloten bij het Regionaal mobiliteitsprogramma waarin maatregelen worden uitgevoerd, zoals doorfietsroutes en ketenmobiliteit. Daarnaast wil de coalitie inzetten op snellaadpalen bij bijvoorbeeld het strand, winkelcentra en sportaccommodaties.

7.4.7 Duurzame bedrijfsvoering

De coalitie wil dat de gemeente op dit punt een voorbeeldfunctie heeft, bijvoorbeeld door onze eigen bedrijfsvoering te verduurzamen. In het klimaatprogramma is een routekaart opgenomen om te komen tot een CO₂-neutrale organisatie. Dit maakt onze organisatie ook minder kwetsbaar op het gebied van leverzekerheid en draagt bij aan verlaging van onze kosten van inkoop van energie.

In lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gaan we in 2030 de uitstoot van CO₂ uit gemeentelijk vastgoed met 55% reduceren. Door de realisatie van het nieuwe zwembad met sporthal op sportpark Noord-End (zie hoofdstuk 5) zetten we een grote stap op weg naar het behalen van deze doelstelling. Na oplevering van de nieuwe accommodatie in 2029 kunnen het huidige zwembad en de huidige sporthal buiten bedrijf worden gesteld. Dit zorgt voor een reductie van CO₂-uitstoot uit gemeentelijk vastgoed van 53%, bijna de volledige doelstelling. Daarnaast levert deze aanpak een besparing op van miljoenen euro's omdat de reductie in uitstoot tot stand komt met de investering in één groot project in plaats van in allerlei kleine projecten, plus een jaarlijkse besparing in energielasten omdat vanaf 2029 de accommodatie wordt geëxploiteerd met '0 op de meter'.

7.4.8 Verduurzaming zonder dwang

De coalitie kiest voor praktische verduurzaming en wil klimaatmaatregelen die haalbaar zijn voor inwoners en ondernemers. We gaan voor realistische uitvoerbaarheid, keuzevrijheid en betaalbaarheid. Dat betekent stimuleren van isolatie, zonnepanelen en energiebesparing via ondersteuning en subsidies, zonder verplichtingen voor inwoners. De communicatieaanpak is niet proactief of reactief, maar agenderend en faciliterend. We kiezen voor een gedragsgerichte benadering die inspeelt op verschillende motivaties, zoals comfort, gezondheid, kostenbesparing of toekomstgerichtheid. De communicatie vanuit de gemeente creëert vertrouwen en stimuleert collectieve actie door inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Instrumenten hiervoor zijn keukentafelgesprekken, wijkbijeenkomsten, social media en platforms zoals het Klimaatplein.

■ 7.5 AMBTELIJKE EN BESTUURLIJKE INZET

Het Klimaatprogramma is het kader voor onze inzet. De gemeente richt zich in eerste instantie op de drie speerpunten van dat akkoord: CO₂-reductie, de gemeente klimaatbestendig maken en toewerken naar een circulaire economie. Nieuwe initiatieven die kansen bieden, worden beoordeeld op de bijdrage aan deze doelen, de maatschappelijke meerwaarde en op wettelijke taken. Het programma, de investeringen en de resultaten worden jaarlijks geëvalueerd.

8. Volkshuisvesting en stedelijke vernieuwing

In de dorpen van de gemeente Castricum is het goed wonen. Dat brengt met zich mee dat mensen hier graag naar toe verhuizen en als ze hier eenmaal wonen slechts weinigen de gemeente verlaten. De instroom is groter dan de uitstroom en ook het aantal interne verhuizingen (dus van de ene woning naar een andere woning in de gemeente) ligt lager dan het landelijk gemiddelde. De vraag is groter dan het aanbod en samen met een aantal andere uitdagingen plaatst dat de coalitie voor een grote opgave op het gebied van volkshuisvesting en stedelijke vernieuwing.

Om de markt goed te begrijpen en beleidsmatig de juiste keuzes te maken baseert de coalitie zich op data, trends en politiek/bestuurlijke prioriteiten. In 2026 zijn er in de gemeente 16.844 woningen, die grofweg als volgt zijn verdeeld:

CBS Statline 2026

■ TYPE WONING	■ AANDEEL	■ AANTAL WONINGEN
Eengezinswoningen	76%	12.798
Appartementen/ meergezinswoningen	24%	4.046

CBS Statline 2025

■ CATEGORIE	■ AANDEEL	■ AANTAL WONINGEN
Koopwoningen	75,3%	12.555
Huurwoningen totaal	24,7%	4.113
Sociale huur	15,8%	2.642
Vrije sector huur	8,8%	1.471

2025

■ KERN	■ INWONERS	■ GESCHAT AANTAL WONINGEN
Akersloot	5.141	2.100
Bakkum	3.826	1.500
Castricum	19.726	9.900
Limmen	7.770	3.300
De Woude	161	65

Afgezet tegen het aantal inwoners betekent dat gemiddeld 2,2 inwoners per woning. Er staan op dit moment 1.837 nieuw te bouwen woningen in de plancapaciteit.

Niet alleen het aantal woningen is van belang, maar juist ook informatie over de doorstroming. Jaarlijks worden ongeveer 550 tot 600 koopwoningen overgedragen bij de notaris. Dat komt neer op bijna 4% van het totaal. Gemiddeld wordt een koopwoning in de gemeente dus 1x per 20 jaar verkocht.

Wat betreft de bestaande voorraad sociale huurwoningen is bekend dat ieder jaar zo'n 200 woningen beschikbaar komen nadat de bewoners zijn verhuisd. Ook dat komt neer op een percentage van ruim 6%. De gemiddelde wachttijd in de regio loopt op tot 10 jaar.

De coalitie erkent dat er een woningtekort is en dat de gemeente actief moet bijdragen aan het vergroten van het aanbod van passende woningen. Daarom willen wij de ontwikkeling van kansrijke locaties intensiveren en de ambtelijke capaciteit versterken waar dat nodig is. Wij kiezen voor bouwen waar dat kan en voor het versnellen van procedures waar mogelijk.

■ 8.1 UITDAGINGEN

Een hoge instroom, een relatief lage doorstroom en nauwelijks uitstroom leidt tot 'een markt die vastzit' en prijsopdrijving in het koopsegment. Zelfs als de huidige plancapaciteit de komende 15 jaar volledig wordt uitgevoerd zijn de problemen in 2040 slechts ten dele achter de rug. Volgens deskundigen is de realisatie van nog meer voordeuren noodzakelijk om te voorzien in de toekomstige woonbehoefte. Ondanks goede intenties brengt dat ook grote uitdagingen met zich mee.

8.1.1 Beperkende regimes

Woningbouw in de gemeente wordt beperkt door regimes en regels. De dorpen van de gemeente liggen tussen Natura 2000-gebied, Beschermd Landschap, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en weidevogel leefgebieden. In deze gebieden kan in principe niet worden gebouwd. Ook de geluidscontour rond Schiphol, regelgeving rond stikstof, netcongestie en afnemende investeringscapaciteit van woningcorporaties vormen een beperking voor woningbouw. In Limmen vormt de maximalisering van het aantal verkeersbewegingen een belangrijk beperking, zolang de nieuwe aansluiting op de A9 nog niet is gerealiseerd.

Voor de oplossing zijn we afhankelijk van andere overheden. De coalitie zet daarom maximaal in op een krachtige lobby richting het Rijk en provincie in samenwerking met buurgemeenten. Op percelen die niet in, maar wel vlakbij, de genoemde gebieden liggen kan in principe worden gebouwd.

In verband met stikstofregelgeving zijn criteria van toepassing als afstand tot het duingebied, type woningbouw, verkeersgeneratie en AERIUS-drempelwaarde. Hoe dichterbij de duinen, hoe kleiner het project, alles elektrisch bouwen, nauwelijks extra autoverkeer is toegestaan. Hoe verder weg van het duingebied, hoe groter het project, traditionele bouwmethoden en meer autoverkeer zijn toegestaan.

Zo kunnen we in Bakkum en Castricum-West nog wel kleinschalig appartementen realiseren voor senioren met elektrische deelauto's (weinig verkeersbewegingen) en zijn er in Limmen en Akersloot, naast appartementen, nog steeds kansen voor de bouw van eengezinswoningen met meerdere, vaak nog auto's op fossiele brandstof. Wel is het cumulatieve effect van alle plannen van belang in de stikstofbeoordeling van een enkel project.

8.1.2 De vraag blijft toenemen

Steeds meer mensen willen vanuit de Randstad verhuizen naar onze gemeente. Deels gaat het om dertigers die hier zijn opgegroeid, in de grote steden hebben gestudeerd en een gezin gesticht. Nu ze zelf kinderen hebben willen zij ook hen de kans bieden om in onze dorpen op te groeien. Dit zet druk op de instroom, terwijl nauwelijks sprake is van uitstroom.

Daarnaast betreden starters de markt. De omvang van deze groep is niet helemaal duidelijk. Een aantal staat ingeschreven bij SVNK om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning, een deel huurt nu particulier en een deel staat nergens ingeschreven maar woont nog bij ouders thuis in afwachting van een beschikbare, betaalbare koopwoning. Opgeteld gaat het om duizenden jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot 30 jaar die op een daarvoor geschikt moment, alleen of samen, zelfstandig een woning willen betrekken. Ook is sprake van 'herstarters' die opnieuw beginnen op de lokale woonmarkt, bijvoorbeeld na een scheiding of omdat ze enige tijd in het buitenland hebben gewoond.

Verder zien we een toename van het aantal woningzoekenden door de instroom van statushouders in onze gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor hun huisvesting en inburgering. Volgens de nieuwe Wet Versterking Regie Volkshuisvesting geldt die verantwoordelijkheid ook voor een aantal andere 'urgente groepen', zoals mensen uit de maatschappelijke opvang en dakloze gezinnen met kinderen.

8.1.3 Voorzieningen, verkeer en parkeren

Hoewel de bouw van een beperkt aantal woningen nauwelijks effect heeft op de benodigde voorzieningen en het aantal parkeerplaatsen, geldt dat vanzelfsprekend wel voor de realisatie van een hele nieuwe woonwijk. Met de toename van de hoeveelheid bewoners groeit ook de behoefte aan scholen voor lager onderwijs, winkels, huisartsen en speelplaatsen. Bij meer ambitieuze plannen moet de gemeente daarom steeds rekening houden met de ruimtelijke en financiële inpassing van voorzieningen en alle aspecten die betrekking hebben op verkeer. Zie hiervoor ook hoofdstuk 2.

8.1.4 Participatie

Nieuwe ontwikkelingen hebben invloed op de leefbaarheid van wijken en buurten. Hoewel veel inwoners het belang van woningbouw onderschrijven, kunnen plannen voor hun directe leefomgeving vragen of zorgen oproepen. Daarom vindt de coalitie het belangrijk dat omwonenden en andere belanghebbenden vroegtijdig worden betrokken bij de planvorming.

Door participatie aan de voorkant van het proces zorgvuldig vorm te geven, ontstaat meer begrip voor belangen en mogelijkheden en kunnen plannen waar nodig worden verbeterd. Dit draagt bij aan kwalitatief betere projecten, meer draagvlak in de omgeving en minder vertraging door bezwaar- en beroepsprocedures. Daarom geven wij participatie een prominente plek in de planvorming, zodat belangen, ideeën en zorgen vroegtijdig kunnen worden meegenomen. Daarbij zijn wij helder dat gehoord worden niet altijd betekent dat men ook gelijk krijgt. Uiteindelijk worden belangen zorgvuldig afgewogen en neemt het gemeentebestuur besluiten in het algemeen belang. De nieuwe participatieverordening vormt hierbij het uitgangspunt. We zorgen voor een transparant proces, waarin duidelijk is hoe inbreng wordt meegewogen in de besluitvorming.

■ 8.2 DOORSTROMING

Naast de realisatie van nieuwe woningen geldt dat doorstroming van de ene naar de andere woning in de gemeente kan helpen om meer huishoudens aan een passende woning te helpen. Omdat mensen die verhuizen op hun beurt ook weer een woning achterlaten, is de coalitie geholpen met de juiste inzichten om de juiste beleidsmatige keuzes te maken.

Uit het woningbehoefteonderzoek is gebleken dat ongeveer 1.000-1.500 huishoudens actief een andere woning zoeken. Voor circa 3.000 huishoudens geldt dat zij een latente verhuiscens hebben. Daarmee is het totaal aantal huishoudens met een verhuiscens circa 4.000-4.500. Op de 16.000 - 16.400 huishoudens betekent dit dat ongeveer een kwart van de inwoners in de gemeente Castricum een verhuiscens heeft. Daarnaast zijn er veel jongeren die eigen woonruimte zoeken, maar nu nog bij hun ouders wonen.

De verhuiscens is met name bij de volgende doelgroepen:

- Starters die in de gemeente Castricum willen blijven wonen.
- Senioren die kleiner willen wonen.
- Gezinnen die vanuit een appartement naar een eengezinswoning willen doorstromen.
- Gescheiden huishoudens die één huishouden in tweeën splitsen.

Als de gemeente doorgaat in het huidige tempo van structureel 200 woningen per jaar toe te voegen, dan zijn 200 huishoudens per jaar direct geholpen en kunnen ongeveer 500 huishoudens via doorstroming hun verhuiscens realiseren en zien we in tien jaar tijd ongeveer 5.000 verhuiscensbewegingen. Dat is van dezelfde orde als de geschatte verhuiscens van circa 4.000-4.500 huishoudens. Uiteraard komen er in die tien jaar ook weer nieuwe huishoudens, starters en scheidingen, dus de vraag verdwijnt niet volledig.

De coalitie wil de interne mobiliteit bevorderen om zo bij te dragen aan een oplossing voor de stagnerende doorstroming. Echter: het type woning maakt veel uit. Globaal geldt: 1-2 verhuiscens als het gaat om een sociale huurwoning, 2-3 als het gaat om een nieuwe woning in de categorie middenhuur, 3-5 bij een appartement voor senioren en 3-4 bij een gezinskoopwoning. Voor onze gemeente zijn dus vooral verhuiscens naar seniorenappartementen interessant. Dit zet een keten van 3-5 andere verhuiscens in gang. Zo vinden meer mensen een woning, die beter bij hen past.

■ 8.3 INBREIDING

Beleidsmatig kiezen we voor zorgvuldige ruimtelijke ontwikkeling. We zoeken eerst naar kansen in de bestaande dorpen, voordat open landschap wordt aangetast.

Door inbreiding willen we op specifieke locaties bestaande, gedateerde en niet-duurzame gebouwen afbreken en nieuwe eigentijdse woningen realiseren, al dan niet samen met andere functies en voorzieningen. De coalitie zet in op verdichting waar dat kwalitatief mogelijk is. Daarbij vinden we veel groen en leefbaarheid belangrijke criteria. Naast inbreiding zoeken we naar optimalisatie, bijvoorbeeld door delen, optoppen, splitsen of verandering dan wel combinaties van functies te faciliteren.

De Nota inbreidingslocaties (onderdeel van het Masterplan Inbreidingen) gaat over waar in de bestaande dorpen ruimte wordt gezocht om woningen te bouwen binnen de bebouwde kom. Omdat de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen kiest de coalitie voor een jaarlijkse actualisatie. In de geactualiseerde versie kan bijvoorbeeld de huidige locatie van sporthal De Bloemen worden opgenomen. Zo hoeft geen tijd verloren te gaan en kunnen plannen al klaarliggen voordat deze locaties in 2030 beschikbaar komen na realisatie van de nieuwe accommodatie (zie hoofdstuk 5).

Op sommige projecten zijn de plannen gereed, zoals de Maranathakerk en het Kooplein, op andere locaties is de inbreiding al bijna afgerond, zoals jachthaven Laamens in Akersloot. Andere potentiële projecten kunnen aan de lijst worden toegevoegd, waaronder de mogelijkheden voor woningbouw op bedrijventerrein Stetweg/Schulpstet en het Duin en Bosch-terrein. De coalitie wil strategisch omgaan met ruimte voor woningbouw op de korte en langere termijn.

■ 8.4 BELEID

8.4.1 Starters en jongeren

Wij stellen vast dat veel jongeren en starters graag zelfstandig in onze dorpen willen (blijven) wonen, maar moeilijk aan een woning komen. Daarom willen wij voor hen zoveel mogelijk betaalbare, passende woningen realiseren

en voorrang geven aan mensen met een binding met de gemeente Castricum. De coalitie benut daartoe alle mogelijkheden die wet- en regelgeving biedt.

8.4.2 Senioren

De coalitie zet nadrukkelijk in op het tot stand brengen van een groot aantal geschikte woningen voor senioren. Dit helpt hen om lange tijd zelfstandig te blijven wonen en het helpt de gemeente om de woningmarkt weer in beweging te krijgen. Wij kiezen bewust voor meer appartementen en kleinere woningen voor ouderen, zodat gezinswoningen vrijkomen. Passende woningen voor alle levensfasen en levensloopbestendige woningen krijgen nadrukkelijk een plek in ons beleid. We onderzoeken de mogelijkheden om binnen onze gemeente één of meer seniorenprojecten te realiseren.

8.4.3 Tussenlocaties

In afwachting van doorstroming naar passende woningen zijn de afgelopen jaren spoedzoekers en statushouders tijdelijk gehuisvest in tussenlocaties. Hiertoe zijn summiere wooneenheden geplaatst die door faciliterende partijen worden beheerd. De woonomstandigheden voor de bewoners zijn verre van ideaal. Voor de coalitie is het klip en klaar dat hun verblijf in bestaande tussenlocaties zo kort mogelijk duurt. Wij zetten maximaal in op het zo snel mogelijk realiseren van meer flexwoningen en permanente huisvesting. Alle inspanning is gericht op spoedige doorstroming. Tussenlocaties worden gesloten, zodra het kan.

8.4.4 Flexwonen

Als gevolg van alle genoemde beperkingen en lange procedures is het niet eenvoudig om op korte termijn te voorzien in voldoende passende, permanente woningen voor alle doelgroepen. Naast inzet op permanente woningbouw kan flexwonen een oplossing bieden, bijvoorbeeld in de vorm van flexwoningen. Deze tijdelijke, verplaatsbare woonruimte kan in de fabriek worden gemaakt en snel worden geplaatst. Omdat ze verplaatsbaar zijn, staan ze meestal tijdelijk (zo'n 10 tot 15 jaar) op grond waar later permanente bouw is gepland.

In de gemeente is een eerste, succesvolle start gemaakt met 96 flexwoningen in het project 'Wonen bij Cas', op de voormalige tennisvelden van Berg en Bal. De woningen zijn in relatief korte tijd geplaatst en de bewoners zijn tevreden met hun nieuwe huisvesting en de verhouding tussen prijs en kwaliteit.

De coalitie wil meer van deze projecten tot stand brengen op verschillende locaties, goed ingepast, verdeeld over onze dorpen.

8.4.5 Kennemer Wonen

Voor het beheer van bestaande en de realisatie van nieuwe sociale huurwoningen werkt de gemeente samen met corporatie Kennemer Wonen. Net als veel andere corporaties heeft Kennemer Wonen weinig financiële ruimte om te investeren. Afgelopen jaar is in opdracht van de gemeenteraad onderzocht of samenwerking met een andere corporatie tot de mogelijkheden behoort. Dat heeft geen resultaat opgeleverd: andere corporaties kunnen, willen of mogen niet bouwen en beheren in de gemeente Castricum.

Bij het opstellen van dit bestuursakkoord is daarom aan Kennemer Wonen gevraagd wat hun verwachting is ten aanzien van de realisatie van nieuwe sociale huurwoningen in de periode 2026-2030. In antwoord daarop heeft de directie laten weten dat de plancapaciteit van Kennemer Wonen in de gemeente Castricum in deze periode 130 nieuwe woningen omvat.

De prestatieafspraken met Kennemer Wonen lopen tot en met 2027. Onze inzet is erop gericht dat in de aanloop naar 2028 nieuwe afspraken worden gemaakt. Naast Kennemer Wonen is in onze gemeente ook woningcorporatie Woonzorg Nederland actief. Deze corporatie is landelijk werkzaam en richt zich specifiek op huisvesting van senioren.

8.4.6 Sociale koop

De coalitie volgt de Wet versterking regie volkshuisvesting. Hierin staat dat minimaal twee derde van de nieuwbouwwoningen betaalbaar moet zijn voor midden- en lage inkomens en de wet stuurt op 30% sociale

huurwoningen.

In 2026 is de grens voor 'betaalbaar' gesteld op woningen tot € 420.000. Daarbinnen wil de coalitie zoveel mogelijk inzetten op koopwoningen voor starters in het segment tot € 312.000 (2026). Sociale koopwoningen in nieuwbouwprojecten en meer startersleningen helpen de kansen te vergroten voor jonge inwoners om een eigen huis te kopen, zodat zij niet langer gedwongen bij hun ouders blijven wonen, dure woningen moeten huren of de gemeente moeten verlaten. Door af te lossen en te profiteren van waardestijging bouwen ze aan hun eigen toekomst.

Ook in het verleden heeft het inzetten op aantrekkelijk geprijsde koopwoningen in Castricum inwoners geholpen om hun eerste huis te kopen. Samen met Stichting Eigen Woningbezit Castricum in de jaren '80 de wijk Albertshoeve gebouwd met premie A- en premie C-woningen en in 2014 werd Villa Rotonda gerealiseerd onder Koopgarant-regels in samenwerking met Kennemer Wonen.

De meeste starters hebben te maken met druk op de woningmarkt. Ook andere urgente doelgroepen zoeken een sociale huurwoning. Met meer betaalbare koopwoningen en meer mogelijkheden voor startersleningen wil de coalitie meer jongeren aanmoedigen een aanvang te maken in hun zelfstandige wooncarrière op de markt voor koopwoningen. Dit helpt ook om de druk op de markt voor sociale huurwoningen te verminderen.

8.4.7 Inwoners met binding

De coalitie benadrukt dat inwoners met een lokale, sociale of economische binding aan de gemeente Castricum (zoals jongeren die hier zijn opgegroeid) voorrang moeten krijgen bij nieuwbouw. We zoeken nadrukkelijk de mogelijkheden in wet- en regelgeving om dit te realiseren.

8.4.8 Behoud van dorpskarakter en leefbaarheid

Bouwen moet passen bij de schaal en identiteit van onze dorpen. Daarmee kiezen we bewust niet voor onbeperkte groei, als dat vanwege de onder 8.1 genoemde beperkingen al mogelijk zou zijn. De coalitie zet volop in op mooie, levendige dorpen en een prettige leefomgeving. We houden nadrukkelijk rekening met het dorpskarakter, leefbaarheid en cultuurhistorie en koppelen woningbouw aan groen, landschap en ruimtelijke kwaliteit.

8.4.9 Duurzaamheid

Bij de verdere stappen in de realisatie van onze ambities houden wij de eigentijdse doelen en technische mogelijkheden voor nieuwbouwprojecten scherp in de gaten. Daarbij is aardgasvrij bouwen met gebruik van warmtepompen verplicht. Ook natuurinclusief bouwen staat nadrukkelijk op het netvlies van de coalitie. Voor transitie van bestaande woningen kiezen wij voor uitnodigingsbeleid in plaats van dwang. De rol van de gemeente zien wij vooral in communiceren, aanmoedigen en samenwerking met maatschappelijke organisaties.

Bij verduurzaming hebben wij extra aandacht voor huishoudens met lage en middeninkomens, zodat de energietransitie niet leidt tot hogere lasten maar juist bijdraagt aan lagere woonlasten en meer wooncomfort. Daarbij werken wij samen met maatschappelijke organisaties, zoals Kennemer Wonen en CALorie en maken wij gebruik van landelijke en regionale regelingen om energiearmoede terug te dringen en woonlasten te verlagen. Meer over dit onderwerp in hoofdstuk 7.

8.5 PROJECTEN EN VERWACHTINGEN

Bij nieuwbouwprojecten in Nederland ligt de gemiddelde doorlooptijd van de start van een initiatief tot oplevering doorgaans tussen de 3 en 7 jaar. Dit proces is opgesplitst in een (veelal) lange voorbereidingsfase en de uiteindelijke bouwperiode. Daarmee is de doorlooptijd van een project langer dan een gemeentelijke bestuursperiode. Wat betreft projecten en verwachting wordt daarom uitgegaan van de plancapaciteit. Verdeeld over zachte en harde plannen staan er op dit moment 1.837 woningen in de programmering.

De coalitie zet in op de bouw van 200-250 woningen per jaar. Van de nieuw te bouwen woningen in deze bestuursperiode moet 30% sociale huur zijn. Met de regiogemeenten stemmen we de woningbouwopgave af.

9. Bestuur en ondersteuning

Het bestuur van de gemeente bestaat uit de gemeenteraad en het college. Inwoners zijn gebaat bij een stabiel en daadkrachtig bestuur. In de samenwerking tussen het bestuur en de BUCH-werkorganisatie is de afgelopen periode veel vooruitgang geboekt: doelen worden duidelijker beschreven, de processen zijn in toenemende mate op orde en de aansturing van de werkorganisatie is sterk verbeterd. De coalitie bouwt voort op deze basis en wil in bestuur en ondersteuning nu de volgende stappen zetten. Uitgangspunt is dat raad, college, ambtelijke organisatie en stakeholders goed in positie komen.

We realiseren ons dat de gemeente vroegtijdig met inwoners in gesprek moet om voldoende draagvlak tot stand te brengen bij ingrijpende plannen. Ook hebben we vaak andere partijen (meestal andere overheden) nodig heeft voor de uitvoering, realisatie of financiering van doelen. Goede samenwerking is daarom essentieel.

De coalitie vindt dat het gemeentebestuur benaderbaar moet zijn en helder, transparant en in begrijpelijke taal communiceert over keuzes, afwegingen en resultaten.

■ 9.1 INWONERS VROEG BETREKKEN BIJ BESLUITVORMING

De coalitie vindt het belangrijk dat inwoners vroegtijdig betrokken worden bij plannen en projecten. Participatie moet al vóór de planvorming worden georganiseerd. Afhankelijk van het belang van beleidskeuzes en de impact ervan willen wij eigentijdse participatie-instrumenten inzetten. De nieuwe ‘Wet versterking participatie op decentraal niveau’ biedt hier ook handvatten voor. Deze wet verplicht gemeenten, provincies en waterschappen om hun regels voor participatie vast te leggen in een participatieverordening. Daarin moet staan hoe inwoners kunnen meepraten. Als de gemeente bijvoorbeeld een woonwijk of verkeersplan ontwikkelt, dan moet zij vooraf duidelijk maken hoe inwoners worden betrokken, op welk(e) moment(en) participatie plaatsvindt, hoeveel invloed deelnemers hebben en hoe de resultaten worden verwerkt.

De wet geeft recht op betrokkenheid, niet automatisch recht op instemming. Een gemeente of ontwikkelaar mag uiteindelijk nog steeds een andere keuze maken, maar moet wel duidelijk maken dat participatie zorgvuldig heeft plaatsgevonden.

■ 9.2 PROFESSIONELE EN DIENSTBARE AMBTELIJKE ORGANISATIE

De ambtelijke organisatie moet professioneel, betrouwbaar, toegankelijk en toekomstbestendig zijn, met een sterke focus op dienstverlening aan inwoners, organisaties en ondernemers. Wat ons betreft draait de inrichting en bedrijfscultuur om professionaliteit, efficiëntie en klantgerichtheid.

■ 9.3 REGIONALE SAMENWERKING IS NOODZAKELIJK

De gemeente werkt actief samen in de regio en is voortdurend op zoek naar meerwaarde en kostenbesparing voor inwoners door (complexe) taken gezamenlijk op te pakken met buurgemeenten en in gemeenschappelijke regelingen. Behoud van grip en democratische controle door de gemeenteraad is daarbij essentieel.

■ 9.4 BESTUURSCULTUUR

De coalitie kiest bewust voor een bestuurscultuur, waarbij alle geledingen elkaar versterken. Deze samenwerking is het sterkst wanneer de raad stuurt op wat bereikt moet worden, het college stuurt op hoe dat bestuurlijk wordt gerealiseerd, ambtenaren adviseren over wat het beste werkt en de samenleving meedenkt over wat nodig en mogelijk is.

De Gemeentewet is erop gericht dat ieder orgaan vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bijdraagt aan goed gemeentebestuur. De wet gaat uit van rolvastheid ter borging van het democratisch proces

De coalitie wil graag dat alle partijen volgens deze rollen acteren, maar beseft dat het niet alleen gaat om rolvastheid. De coalitie verwacht van het college dat de leden het goede voorbeeld geven in een positieve, transparante cultuur.

De huidige opzet van de raadsvergaderingen, beeldvorming – oordeelsvorming – besluitvorming, is zorgvuldig en werkt prettig. Tegelijkertijd is de vergaderfrequentie intensief en kan de commissie AZ mogelijk efficiënter worden ingericht. De coalitie wil in het Presidium bespreken of verbeteringen in de huidige werkwijze mogelijk zijn.

Dit geldt eveneens voor de informatieverstrekking van het college aan de raad. De gemeenteraad heeft alle recht schriftelijke vragen te stellen om daarmee informatie te verkrijgen, die nodig is voor de uitoefening van zijn taken. In de gemeente is de hoeveelheid schriftelijke vragen echter hoog. Het gevolg is dat de ambtelijke organisatie veel tijd besteedt aan de beantwoording. Hiermee gaan aanzienlijke kosten gepaard en loopt de uitvoering van andere werkzaamheden vertraging op.

Om dit te voorkomen pleit de coalitie voor rolvastheid bij college en raad. College informeert de raad actief en volledig en de gemeenteraad benut eerst laagdrempelige kanalen om informatie op te halen, die zij voor de uitvoering van zijn taken nodig heeft.

■ 9.5 WERKORGANISATIE BUCH

De taken voor de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo worden ambtelijk uitgevoerd door de werkorganisatie BUCH. Na een moeizame start heeft de organisatie de afgelopen jaren grote stappen vooruitgezet. Inwoners en gemeenteraden zijn in toenemende mate tevreden over de kwaliteit van de geleverde diensten. Wel zijn er zorgen over de oplopende kosten. Ook zien we dat er voortdurend nieuwe taken bijkomen, maar nauwelijks taken worden gestopt. De coalitie wil daarom een helder overzicht houden op de verhouding tussen basistaken, voor alle vier de gemeenten, en plustaken voor een enkele gemeente. De organisatie wordt gevraagd om deze duidelijkheid periodiek te verschaffen.

Naar aard is de werkorganisatie een gemeenschappelijke regeling, hoewel dat anders voelt omdat de medewerkers gezien worden als onze 'eigen ambtenaren'. Dat laat onverlet dat wat in dit bestuursakkoord gezegd wordt over de GR-en ook geldt voor de BUCH.

■ 9.6 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR-EN)

Voor de uitvoering van, voornamelijk, wettelijke taken werkt de gemeente in gemeenschappelijke regelingen samen met 15 buurgemeenten in Noord-Holland Noord. De GR-en zijn voor de gemeente van groot belang, zij voeren taken uit op gemeente- overstijgende terreinen, bijvoorbeeld op het gebied van milieu (Omgevingsdienst), gezondheid (GGD), veiligheid (Veiligheidsregio NHN) of ondersteuning van inwoners bij werk, geldzaken en inburgering (Zaffier).

De GR-en voeren taken uit die de gemeente niet zelfstandig kan uitvoeren. Dit doen zij met gedegen plannen en professionele medewerkers, maar ook tegen oplopende kosten, die sneller stijgen dan de groei van inkomsten uit het gemeentefonds. Met als gevolg dat onze jaarlijkse bijdrage aan de GR-en een steeds groter deel gaat uitmaken van onze begroting. Inmiddels is dat opgelopen tot bijna 33% van onze begroting voor de werkorganisatie BUCH en ruim 11% voor de andere GR-en. De coalitie wil dat hiervoor aandacht wordt gevraagd binnen de besturen, waarvan de gemeente immers deel uitmaakt. Ook de raad kan duidelijke signalen afgeven met zienswijzen.

Nu veel gemeenten voor uitdagende financiële opgaven staan vragen wij ook aan het bestuur van de GR-en om buitengewoon kritisch te zijn op de kostenontwikkeling. Mogelijk kunnen taken vervallen, of efficiënter worden uitgevoerd door digitalisering, procesverbetering en interne beheersing. Cocensus heeft deze ontwikkeling al in gang gezet en heeft aangegeven dat de besparing die hieruit volgt zal leiden tot een reductie van de gemeentelijke bijdrage.

■ 9.7 BESTUURLIJKE TOEKOMST

Uitgeest geeft aan niet zelfstandig de toekomst in te willen en heeft aan de buurgemeenten gevraagd hoe zij aankijken tegen een bestuurlijke fusie. Daarmee heeft Uitgeest een proces in gang gezet waarbij de gemeenteraden van Bergen, Castricum en Heiloo zowel onderling als in gezamenlijkheid het gesprek zijn aangegaan over de toekomst.

Er zijn argumenten die pleiten voor een fusie: grotere ambtelijke capaciteit, minder kwetsbaarheid bij tekort en schaarste aan personeel; meer financiële draagkracht en een sterkere positie richting regio, provincie en rijk. Er zijn ook argumenten die pleiten voor zelfstandigheid: meer lokale betrokkenheid en herkenbaarheid, kortere afstand tussen inwoners en bestuur, behoud van eigen karakter en identiteit en besluiten die vaak beter aansluiten bij lokale omstandigheden.

Vaststaat dat elke gemeenteraad zelf een besluit neemt op basis van zijn eigen afweging. Op het moment van opstellen van dit coalitieakkoord bevindt de gemeenteraad van Castricum zich midden in het proces van het verzamelen van informatie, duiding en analyse.

Dit conform het in december 2025 genomen raadsbesluit (punt 2):

De gemeenteraad hecht veel belang aan sterke voorzieningen, kansrijke kernen en een bestuurskrachtige gemeente. Daarom moet de verkenning in ieder geval duidelijkheid verschaffen over:

- hoe de nieuwe gemeente de eigenheid van meerdere kernen en de nabijheid van bestuur waarborgt;
- hoe de nieuwe gemeente kan voorzien in toekomstbestendige voorzieningen verspreid over de kernen;
- hoe de nieuwe gemeente in de toekomst krachtig en financieel gezond kan opereren.

De coalitie kan nog geen standpunt innemen over de beste toekomst voor de gemeente zolang dit proces niet is afgerond.